

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétyszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ

PORZSOLT KÁLMÁN

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal

Budapest, Rökk-Szilárd
utca 4.Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az „Achilles” Sport-Egylet, az „Aradi Korcsolyázó-Egylet,” a „Balaton-Egylet,” a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,” a „Budapesti, hegy
vidéki turista-Egylet,” a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,” a „Budapesti Torna-Egylet,” a „Budapesti Vasparipa-Egylet Előre,” a „Buda
pesti Sport-Club,” a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,” a „Debreczeni Torna-Egylet,” az „Egyetemi Athletikai Club,” „Első Magyar Vívó
Egylet,” az „Érsekújvári Vívó- és Torna-Egyesület,” a „Fertői Csónakázó-Társaság,” a „Győri Csónakázó-Egyesület,” a „Kassai Kor
csolyázó-Egylet,” a „Kolozsvári Athletikai Club,” a „Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,” a „Főv. Vívó-Club,” a „Körmendi Athletikai Club-
a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,” a „Magyar-Ovári Torna- és Vívó-Egylet,” a „Magyar Velociped-Club,” a „Marosvá
sárhelyi kerékpár-Egylet,” a „Makói Torna-Egylet,” a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,” a „Lévai Torna- és Vívó-Egylet,” a „Lőcsei Ko
rcsolyázó-Egylet,” a „Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,” a „Nagy-Bányai Korcsolyázó-Egylet,” a „Nagy-Enyei Korcsolyázó-Egylet,” a „Nagy-Ka
nizsai Torna-Egylet,” a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,” a „Nemzeti Hajós-Egylet,” a „Neptun Budapesti Evező-Egylet,” az „O-Becsei
Kerékpár-Egyesület,” az „O-Budai Torna-Egylet,” a „Pannónia Csónak-Egylet,” a „Pécsi Athletikai Club,” a „Pozsonyi Hajós-Egylet
a „Pozsonyi Torna-Egylet,” a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,” a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,” a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-
egylet,” a „Salgó-Tarjáni Vasparipa-Szövetkezet,” a „Selmeczi Akadémiai Athletika-Club,” a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,” a „Szabadkai
torna-Egylet,” a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör,” a „Szegedi Csónakázó-Egylet,” a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet,” a „Szegedi Torna-Egylet
a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet,” a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,” a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet” és az „Ujvidéki
kerékpár- (Bicycle-) Egyesület,” a „Pápai korcsolya-egylet,” a „Torontál korcsolyázó- és hajós-egylet,” „Magyar sport-club,” „Szeged Ke
rékpár-egyesület,” „Sportkedvelők köre,” „Veszprémi torna egylet,” „Tordai korcsolyázó-egylet,” „Budapesti Torna-Club,” „Zsomolyai
athletikai club”

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország
összes tanintézetének.

A nyolczadik év elején.

A »Herkules«, mely hetven sportegyletnek
hivatalos közlönye, s melyet a közoktatási mi
niszter rendeletileg ajánlott az összes tanintéze
teknek, külön rovatokban foglalkozik a testedző
sport minden fajaival: a vadászat, lovaglás, athle
tika, torna, korcsolyázás, vívás, uszás, labdázás,
boxolás, lövészet, turista-sport, velocipédezés, kocsi
sport, csónakázás, vitorlázás stb ismertetésével.

E lap hét évi fennállása alatt számos sport
egyesületet létesített az országban, versenydíjakat
tűzött ki, hét külön szakmunkát adott ki a sport
különböző ágairól s inaugurálta a tornatanítás
nemzeti irányu reformját.

E lap által hét év előtt fölállított s azóta
memorandumokban, röpiratokban s felolvasásokban
propagált reform-programmból két pontot, már
részben létesített a közoktatási kormány: a torna
versenyek rendezését s a korcsolyázás bevitelét
az iskolába.

De sorban megvalósításra kerülnek a »Her
kules« programjának többi pontjai is: a torna
tanárképzés reformja, a vívásnak és uszásnak be
vitele az iskolákba, a veszedelmes tornaszerek el
távolítása, a katonai gyakorlatoknak és a céllovés
nek rendszeres tanítása, a tanuló kirándulások
rendszeresítése, a tornaórák szaporítása, a torna
tanárok fizetésének szabályozása, a testedzésnek az
egyetemen meghonosítása, nemzetközi sportkiál
lítás rendezése stb. stb. E program megvalósítá
sához tisztelettel kérjük a művelt közönség támo
gatását nyolczadik évfolyamunk elején.

KORCSOLYÁZÁS.

A korcsolyázás tanulása.

(Képpel.)

A sokféle testgyakorlatok közt van több olyan, me
lyet mindenkinek lehet és kellene üznie; ilyenek: a já
rás, uszás és a korcsolyázás. Ezek a kis leánynak, fér
finak és öreg embernek egyaránt alkalmas mulatságos
testgyakorlatok. — Egyik üdvösebb, mint a másik, s én
mégis a korcsolyázást becsülöm legtöbbször, mert télen
csaknem az egyedüli szabadtéri gyakorlat, melynek üzése
mellett az ember 5-6 órát vidáman, edző, ügyesítő moz
gásban képes a csipős hidegben eltölteni.

Csak ne féljenek annyira a kis és nagy gyerekek
a sikos jégtől. Pedig mondhatni, hogy a legügyetlenebb
gyermek, vagy a legóvatosabb
öreg ember is három-négyszeri
próba után biztosan korcsolyáz
hat. A tanulásra nézve a leg
fontosabbakat felsorolva, pró
bálja meg bárki is utasításun
kat követni, s mi hiszszük, hogy
rövid idő múlva mindennapos
lesz a jégen.

A korcsolya milyensége nem
lényeges dolog, bár az idősebb
uraknak s testesebb nőknek,
kik csak egészségtani szempont
ból korcsolyáznak, ajánljuk
az alacsony, egyenes, széles
talpu Pirovics-féle korcsolyá
kat. Ezzel csaknem lehetetlen
az elesés. — A korcsolya fel
kötésére legjobb a Rohonczy
féle szíj.

Akármilyen korcsolyánál is a legfontosabb, hogy
élesre legyen köszörülve.

E számunk 2 iven jelenik meg.

A jégre lépve (mindjárt két korcsolyával!) lábainkat térdben kissé meghajlítjuk s felső testünket kissé előre hajlítva, az egyik korcsolya belső élével gyengén ellökjük magunkat, míg a másiknak egész éle a jégen fekszik. Az ellökés után mindjárt egymás mellé húzzuk lábainkat. Ezután a másik lábbal taszítjuk el magunkat. A lépések a jégen nem olyanok, mint a szárazon; a legnagyobb hiba, ha a korcsolyával lépni akarunk. A járással ellenkezőleg, nem lábunk hegyével taszítjuk el magunkat, hanem a korcsolya egész talpával. Sőt eleinte egyik lábunkat nem emeljük fel a jégről, hanem csuszátva húzzuk az ellökés után a másik mellé. Különösen lassan igyekezzünk előre, ha egyedül tanulunk.

Szükségesnek látjuk az ellökést képből is bemutatni. Az ábrán feltüntetett alaknál látjuk, hogy a bal láb, melyen a tovacsuszás történik, be van hajlítva, a testsúly ezen nyugszik; a jobb láb kinyújtva látható az ellökés utolsó pillanatában.

A segítés a tanuláshoz nem okvetlen szükséges, de előnyös. A tanító a tanítványnak baloldalára áll, jobb kezével annak bal hónaalja alatt jobb kezét fogja, bal kezével bal kezét tartja. Igyekezzék a tanító, hogy lassan hosszú ivekben tartson vele a tanítvány. Később csak bal kezét fogva, vezeti. — Siettetni soha sem kell a tanuló. — Két oldalról vezetni nem szükséges a korcsolyázókat.

Ha már kissé biztosan áll a korcsolyázó a jégen, úgy le kell szoktatni a tulságos előre hajolásra s a csuszogásra. Minél tovább kell egy lábon tova csuszni. — De arra is vigyázni kell, hogy a lábak ne legyenek szétvetve egymástól.

A kezdő korcsolyázó, miután sokszor megáll pihenni, ne vesse le felső ruháját. De mikor már huzamosabban korcsolyázik, csak jó meleg alsó ruhában, de téli kabát nélkül korcsolyázzék.

A kis gyermekek a korcsolyázást, ha különben elég erősek, elkezdhetik már hat éves korukban, de egy-két óránál tovább nem szabad korcsolyázniok. — A felnőtt fiukat és leányokat biztatnunk kell, hogy a műkorcsolyázást, a körözést minél hamarabb tanulják meg. Ez sokkal mulatságosabb, mint az egyszerű futkározás. De itt még nagyobb alaposággal és figyelemmel kell előre haladni, mert különben veszélyes eséseknek tesszük ki magunkat. — A mű korcsolyázás megtanulására felhívjuk olvasóink figyelmét Porzsolt Jenő: Korcsolyázás kézikönyvére, melyben az alapgyakorlatok s a nehezebb figurák is bő magyarázattal s ábrákkal vannak feltüntetve.

Dr. Perczel Dezső.

Hólabdázás.

A gyermekeknek, sőt az első hó esésénél a felnőtteknek is igen kedves mulatsága a hóval való dobálózás. Nem kell ezt a tanulóknak szigorúan eltiltani, csak igyekezni kell korlátozni, hogy verekedéssé ne fajuljon. Baj a labdázásnál főképp a meghülésből következik. Figyelmeztessük a fiukat, hogy, ha lábuk átázott volna, vagy kezük nagyon fázna, tartsanak fegyverszünetet s melegedjenek fel. Rossz cipőben, vékonyan öltözve ne játszanak!

A gyermekek játékaikban elég találékonyak, s rendszeren olyan játékot játszanak legtöbb kedvvel, melyet maguk találtak ki. Sajnálatraméltó az olyan gyermek, kit játszani is tanítani kell. Mindennek dacára a felnőttek beavatkozásának sokszor jó oldala is van a gyer-

mekek játékánál. E beavatkozásnak célja a játékok veszélyességének korlátozása és nagyon csekély rendszeresítése lehet csak. — A hólabdázásnál e kettős cél az által érjük el, ha bizonyos szabályok mellett, az ellenfelek harcának módját s végét is meghatározzuk. Például nagyon mérsékli a harcot, ha az ellenfelek számára határvonalat tűzünk ki, melyet átlépni nem szabad, csak akkor, ha az egyik fél tulságosan meggyöngült, mondjuk, felére fogyott, s a másik fél vezére rohamot vezényel. A főszabály, melyet az ügyesen vezetett gyerekek mindig betartanak, hogy a kit egyszer megdobtak, az már többet nem dobhat, csak hógomolyát csinál és kézbe adja. A vezérek vigyáznak, hogy a megdobottak a hátsó vonalba, a küzdők háta mögé álljanak.

Igen mulatságos a viadal, ha a játék előtt a fiuk lapátokkal mellmagas bástyákat emelnek 15—20 lépésre egymással szemben. Ezek mellett kezdik a harcot, lelebkéva a jövő golyó elől. Sok helyt a fiuk egész toronyos várakat emelnek a hóból. Maga a várépítés is kedves mulatság, miben az öregek is segíthetnek a fiuknak. — A lörésekre ágyut kell gyurni, a várfokára zászlót kell tűzni. Nincs az a lomha-vérű gyerek, kibe kedvet ne öntene ilyen foglalkozás. — Minek hát pedáns lélekkel elrontani a gyermekek örömét?

Legfeljebb akkor tiltjuk el a hóval való játékot, mikor már nagyon olvadni kezd, mert ekkor a legjobb cipőt is átáztatja, s a belőle gyurt kemény golyó a szemet érve, bajt is okozhat.

A városi gyermekeknek ezen örömét is elrontja, hogy nincs hely, hol gyakorolhatnak. Az iskoláknak szűk udvarában, mint az utcákon egyaránt nem labdázhatnak. Ki a mezőre menni meg nem enged időt az iskola, melyben a tudomány rabszolgává teszi a gyermeket. — A szülők feladata, hogy a mily kevés időt az iskolai dolgok szabadon hagynak, azt olyan vidám és egészséges mulatsággal töltsék ki, milyen a hólabdázás is.

P. J.

Sylvester a budapesti korcsolyázó egyesület jegén. A budapesti korcsolyázó egyesület városi jegén decz. 31-ikén nagyon szép ünnepély volt: karácsonyfával, kivilágítással, tűzi játékkal. A csikorgó hideg daczára is több ezer ember gyűlt ki a ligetbe az előre hirdetett látványosság megsejmelésére s az meg is érdemelte azt a fákódást, a mibe a szemle került. A karácsonyfa ugyan szép volt, villamos kis lámpáival, de az alá rakott tréfás ajándékok, melyeket jó ismerősök szoktak egymásnak küldeni incognito, sokkal kisebb mennyiségben gyűltek össze ezuttal, mint az előző években. Hanem a korcsolyázás annál pompásabbul folyt: a jég kemény, mint a vaspáncél és daczára a rendkívül sürű használatnak, mindig elég sikos. Folyt is olyan iringálás, hogy szinte káprázat volt nézni. Különösen a „táncosok” között az idén néhány rendkívül ügyes, kecsesen korcsolyázó hölgy, akik olyan bravourt fejtenek ki, hogy mindig van néhány száz főnyi néző közönségük. A mint az idő sötétedni kezdett, kigyultak a lámpák, mécsek és villamos izzó gömbök, pazar fényű látványt nyújtva. A papír lampionok hosszú ivekre fűzve, bekoszorúzták az egész jégmezőt; a nemzeti színű mécsek a pompás pavillon körvonalait rajzolták körül izzó vonalaikkal s közöttük úgy ragyogtak a villamos gömbök, mint egy óriási ékszer solitaire-jei. Együtt valamennyi igazán mesés látványt nyújtott. A mit még fokozott az itt-ott meggyújtott színes bengáli tűz lángolása és a tűzijáték látványossága. Közbe-közbe vídám harsogott a katonazene s röpült a sok, sok szép

ifju asszony, rózsapiros lány — annyi és olyan szép, a minő közönséget együttvéve bizonynyal a világ egyetlen korcsolyapályája sem képes felmutatni.

A veszprémi korcsolyázó-egyesület a farsang folyamán vigalmat rendez, mely iránt már előre is nagy az érdeklődés.

Korcsolyaverseny Sopronban. A soproni korcsolyázó egyesület február hó első napjaiban nagy korcsolya versenyt akar rendezni. Egy nagy nemzetközi díjat akarnak kitűzni és kettőt egyleti tagok számára. A verseny sikeres lesz. A korcsolyázó egyesület elhatározta, hogy tanulóik számára 10 kros jegyeket bocsát ki. Hogy a dícsőretet érdemlő intézmény visszaélésre ne adhasson alkalmat, a tanárok ellenőrzik a jegyek elárúsítását.

Iskolai korcsolyázás. A jóhírű Fekete József-féle magán főgymnásium (Budán, Attila u.) az első volt a fővárosi iskolák közt a tanulók számára való jégpálya berendezésében. Az iskola nyári tágas játéktérének felét alakították át korcsolya pályának. A tanulók kivétel nélkül résztvesznek naponként a délutáni kijelölt időben a korcsolyázásban, mikor is a bennlakó tanárok harman-négyen jó példával járnak elől. Így a kellő felügyeletről s a tanításról is gondoskodva van. — Általában tapasztalható, mint már többször is kifejtettük, hogy a testi nevelésre a bennlakó iskolák annál is inkább alkalmasabbak a bejáró iskoláknál, mert az okos élet, a testi és szellemi munka és szórakozás közti helyes arány csak ezekben valósítható meg.

A „Torontál” nagybecskereki korcsolyázó és regattaegetlet a napokban nyitotta meg jégpályáját, melyet a hirtelenül hidegre fordult időjárás keményre megfagyasztott. Az egyesület új csarnokában serényen folyik a belső berendezés, hogy a közönség részére minden kényelem biztosítható. Idénjegyeket eddig számosan váltottak s állandó hideg mellett, a jégpálya tartós élvezetet ígér a jégsporthoz kedvelőinek. Az egyesület a régebbi szokás szerint a Rósa Ignác-féle üzletnél s az egyesületi csarnok árbóczára felhúzott kék-sárga lobogóval jelzi a jégpálya megnyitását. Bérletjegyek Kp. Kovács László egyesületi pénztárosnál kaphatók.

Korcsolyaverseny. Békéscsabáról írják: Sikertült versenykorcsolyázást rendezett nagy és szép közönség előtt új év nap délután a csabai korcsolyázó egyesület. A közönség érdeklődéssel nézte a versenyeket és megéljenizte a győzteseket. A gyorsfutásnál hatan jelentkeztek. A pálya felén egy versenyző felbukott; elsőnek *Reisz Herman*, 101-ik ezredbeli tizedes, másodiknak *V. Koritár Pál* érkezett be. Díj elsőnek csinos cigarett-tárcza, másodiknak zöld plüsch óraállvány. Hátrafelé versenynél első volt *V. Koritár Pál*; díj egy csinos fali naptár. Tanulók versenyénél első lett *Novák Lajos*; díj egy tollkés, második *Omazta Elek*; díj szép nyakkendő, túvel ékítve. A verseny legszebb száma a műkorcsolyázás volt és a két versenyző: *Urisznyi János* VIII-ad éves gymnásiumi tanuló és *Achim Károly* nagy ügyességre és bátorságra valló mutatványaikért nemcsak a kitűzött díjakat: cigarett-tárczát, de a felhangzó éljeneket és tapsokat méltán megérdemelték. A hölgyek versenye elmaradt, miután a versenyek hossza nyultak, de a kis leánykák versenyénél az első díjat, egy „Emlékkönyvet” *Bleier Jolán*, másodikat *Kubek Margit* vitte el. Az ünnepély és verseny rendezése körül nagyban fáradozott a torna- és korcsolya egyesület művezetője, *Michnay Gyula*, ki minden alkalmat felhasznált, hogy az egyesület prosperálását hathatósan előmozdítsa.

A pápai korcsolya egyesület m. hó 23-án tartotta tiszt-

újító közgyűlését, melynek az egyesület ügyei iránt érdeklődő, szép számmal megjelent hölgy tagok diszes koszorúja egész ünnepi színt kölcsönözött. Megválasztattak az 1890/91-ik évadra: 1. Elnökek: Körmendy Béla. 2. Al-elnökek: Hanauer Zoltán. 3. Titkárnak: Battenberg Lajos. 4. Pénztárnoknak: Reguly Dezső. 5. Jégpálya felügyelőnek: Pakrócz Kálmán. Az 5 tagú számvizsgálóbizottság tagjaivá: ifj. Kunte János, Mayer István, Dr. Schlesinger Ernő, Szabó Ágoston és Wester Henrik urak. Választmányi tagokká: Barthalos Olga, Berger Anna, Bermüller Alajosné, Ferenczy Irma, Hanauer Margit, Hanauer Sarolta, Kiss Vilma, Voyta Ilonka és Wittmann Flóra urhölgyek és Barthalos István, Benke József, Dr. Erlitz János, Imrey György százados, Krancsák József, Koller Kálmán, ifj. Pál István, Dr. Segesdy Ferencz és Vasary Béla hadnagy urak. A közgyűlés egyesületi jelvény viselését is elhatározta, melyet a tagoknak megváltani és a jégpályán viselni kötelességük. A jelvény csinos kivitelű és áll egy dült paizsból, melynek felső felén egy keresztbe helyezett korcsolya pár látható, és az alsó felén áthúzódó szalagon pedig „Pápai korcsolya egyesület” olvasható.

A budapesti korcsolya egyesület jegéről. Hogy a „jégcsalád” beeresztették a nagy szalonba, a villamvilágításos nagy jégpályára, egyszerre virágzása tetőpontját érte el a korcsolyasaison. Naponként a legelőkelőbb társaság diszes csoportja keresi fel az egyesületi pálya nagy jegét. Majdnem mindennapos vendégek: báró Edelsheim Gyulayné, a Széchenyi, Szapáry és Zichy grófkisasszonyok, Arany Lászlóné, Zsigmondy Béláné, Dedinszky Kálmánné, Hahoty Sándorné, Millasin Vilmosné, Szóhner Lajosné, Brüll Ignáczné, Clair Gyuláné, Környe Edéné, Héder Sándorné, Ferdinandy Béláné, Graf-Somarjay Ilona, Egyed Károlyné, Kossa Ferenczné, Henszelmann Kálmánné Löwy Károlyné, Szörényi Lipótné, ifj. Mössmerné, Benke Gyuláné, Somogyi Elekné, Örley Lajosné, Schranz Ferenczné, Krause Valdemárné, Kaprinay Lajosné urak. — Dárday Olga, Ferenczy Irma, Emey Margit, Ghyczy Emma, Örley Margit, Horváth Irén és Gizella, Schiller Ella, Faschó-Moys Ilona, Maklár Margit, Henszelmann Irén, Svachulay Márta, Milassin Livia, Fridvalszky Alexa, Sztoiny Sarolta és Vilma, Fülepp nővérek, Berényi Irén, Blancz Emma, Verderber Ilona, Thán Jolán, Masirevich Mariska, Novotny Paula, Pillich nővérek, Klamarik Renée, Kollarich nővérek, Gozdu Mariska, Aurada nővérek, Dáni Vilma, Náday Katinka, Futó Erzsi, Parducz Erzsi, Weber Ilona, Tömösvári Ilona, Lobmayer nővérek, Nagy Anna, Pauer Jennyke, Horváthy Eliz, Flórián Katica, Pitsch Elza, Lúcius Ilon, Friedmann Alice, Tóth Laura és Ilon, Turchányi Olga kisasszonyok és még számosan.

A budapesti jég vendége. A budapesti korcsolyázó egyesületnek az elmúlt év utolsó napjaiban vendége volt a bájos ifju Diener Berta k. a. Bécsből, ki nőtől még sohasem látott ügyességével nemcsak gyönyörködtette a nagy közönséget, de még jobban kivívta elismerését az általa végzett gyakorlatok nehézségét méltányolni tudó „szakértőink”-nek. Mert Diener kisasszonyról nemcsak a jégen való könnyed és szép mozgást lehet feljegyezni, hanem meg kell vallani, hogy a nehezebbnél nehezebb iskolagyakorlatok véghezvitelében is akármelyikével a legjobb korcsolyázóknak képes versenyezni. Új, a pesti jégen eddig nem ismert gyakorlatokkal, — mint p. o. egy igen szép csárdással is, — állott elő, melyek megtanulása még soká fogja foglalkoztatni műkorcsolyázóinkat.

Korcsolyázó bál. Oros házában jan. 10-én a korcsolyázó egyesület rendez zártkörű táncvigalmat az „Alföld” szálloda disztermében. A rendezőség elnöke dr. Rapsák Emil.

Berg báró és fia. Wurmbrand Leo gróf alezredes, Bombelles gróf főudvarmester Rudolf trónörökös. Wurmbrand Hugó gróf főispán. Kóburg Fülöp herceg. Esterházy herceg, sopronmegyei főispán.

MEGBOLDOSULT TRÓNÖRÖKÖSÉNYE ÉS JARÁSZTÁSA

Lezredes, Haban erdész (hátsó). Lipót bajor herceg (elől). Ottó főherceg. Este Ferencz Ferdinánd főherceg Simon Gyula
 Simon Ödön, sopronmegyei alispán. Fischer Lajos báró Krautl főerdész.

A bécsi korcsolyaversenyek e hó 25-én tartatnak meg. **Szegedi korcsolyázóegylet.** Szegedről írják decz. 31-éről: A korcsolyázó egyletnek immáron teljesen elkészített pályáját ma délután fél 3 órakor adták át ünnepi muzsikaszóval a használatnak.

Az aradi korcsolyázó egylet decz. 28-án tartotta meg jégpályájának ünnepélyes megnyitását.

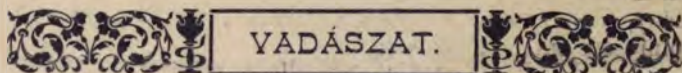
A debreczeni korcsolyázó egylet 1891. január 1-én az új év első napján nyitotta meg a nagyerdei helyreállított jégpályáját, hol kitűnő tükörsima jég áll a korcsolya sport kedvelői rendelkezésére.

A pápai korcsolyaegylet legmélyebb köszönetét nyilváníti Gróf Esterházy Móricz ur ó méltóságának, hogy az egylet területét ez évadra is kegyesen átengedni méltóztatott. Pápa 1890. december 27. Az egylet elnöksége.

A kalocsai korcsolya-egylet a jégpályát megnyitotta. Mindazok, kik az egylet tagjai óhajtanak lenni, jelentkezhetnek Kaszay István egyleti igazgató, Horváth Károly gyógyszerész és Kovácsai István egyleti pénztáros uraknál.

Hollandi nemzetközi korcsolyaverseny. A hollandiai Heerenenben befejezték a nemzetközi korcsolyaversenyeket, melyek két napot vettek igénybe. A jégsporthatározásos üzők versenyében a »friezeek« legyőzték a külföldieket. A műkedvelők mérkőzésén az amerikai Donoghue az egész »sportvilágot« bámolatba ejtette; úgy a kisebb, mint a hosszabb pályán ritka könnyűséggel nagy előnnyel győzött. A három angolmérnököt nyi utat kilencz perc és tizenhét másodperc alatt siklotta végig, míg többi versenytársainak 10 perc 40 $\frac{1}{2}$ másodperc kellett ugyane távolság befutásához. Így Donoghue ez idő szerint a leggyorsabb korcsolyázó.

Jéggyalu. A nagy-kikindai korcsolyázó egylet jéggyalut rendelt. A próba kitűnően sikerült. Jéggyaluuval tudomásunk szerint hason-egyletek között Délmagyarországon csakis a kikindai rendelkezik.

VADÁSZAT.

Vadászatok Afrikában.

Töredékek vadásznaplómból.

(Képekkel.)

Irta ESZTERHÁZY MIHÁLY gróf.

Már néhány hétig vadásztam két utazó társammal: Pálffy Józseffel és Liechtenstein Henrikkel, a Setit partjain, Kelet-Szudánban, s már több oroszánt, bivalyt, ritka antilope-fajt ejtettünk zsákmányul, de még mindig nem sikerült egyikünknek sem vízi lovat lőni. Pedig daczára a folytonos üldözésnek, melynek e vastagbőrűek ki vannak téve a benszülőttek részéről is, — kik az öregeket húsuk és főként bőruk miatt vadásszák, a fiatalokat pedig, ha lehet, elevenen fogják s azokat az állatkereskedőknek drágán eladják, — még mindig elég gyakran lehetett vizilóval találkozni. Én voltam az első, ki egyre lőtt, de sikertelenül, mert csak megsebeztem. Ha pedig egyszer lövés történt, vagy a nélkül is, ha a vizilovak az ember közeledését csak észreveszik, nagyon nehéz lövéshez jutni, mert akkor roppant óvatossá kell lenni, s csak éppen orrukat lehet megpillantani, mikor a víz színére jönnek fel lélekzetvevés végett. Különösen a borjúkra vadásznak, mely vadászat sok veszéllyel jár, s bátor embert, jó u-zót és fölötte ügyes kezűt kíván.

A borjút tudniillik elevenen kell megfogni s a célból meglesik, hol alusznak a vizilovak deltájában, a mikor egész testük künn van a vízből. Akkor egy elszánt ember, harpunával kezében, melyhez egy hosszú kötel van kötve, kiszemel magának egy fiatal borjút, csendesesen odaúszik s a harpunát belé löki, de csak éppen annyi

erővel, hogy az a bőrön áthatoljon s halálosan meg ne sebezze. Ha ez megtörtént, oly gyorsan, a mint csak bír, partra igyekszik jutni, mert ha a felbőszült anya a vízben utóléri, egy harapással véget vetne életének.

Különben a bosszúállást némelykor a krokodilus is elvállalja. Így rövid idővel érkezésünk előtt, egy ilyen arabs vadásznak lábát harapta el úzás közben egy krokodilus; sikerült ugyan társainak őt még élve szállítani partra, de néhány óra mulva az óriási vérvesztéséből következtében meghalt. Ha sikerült a harpunadobás s ez a bőrben megmarad, a parton visszamaradtak kezdik a borjút kifelé húzni, de közben még az öregnek a rohamát kell kiállniok, mely látván, hogy kicsinye mily nagy veszedelemben forog, partra jön s tátott torokkal rohanja meg őket. Im, a vadászattal járó nagy veszedelmek, szállítási nehézségek miatt látunk oly ritkán vizilovat állatkertjeinkben. Már helyben roppant nagy árt fizetnek az állatkereskedők értük; így néhány hónapos borjuért 200 Mária Terézia tallért (körülbelül 400 forint) és egy kétcsövű puskát.

Egy pár nappal sikertelen lövésem után, én otthon maradtam. Az volt a tervem, hogy e napot halászáttal töltöm el; de egész váratlanul haza jött Pálffy deltájában, azzal az örömhírrrel, hogy neki valószínűleg sikerült vizilovat lőni, mert az elbukott s többé nem jött fel, a mi biztos jele annak, hogy halálosan meg van sebesülve. Hivott, hogy menjek vele, miután nincs messze táborunktól, s fényképezzem le a becses zsákmányt. Én természetesen rögtön összeszedtem minden szükséges holmit s nagy társaságban, tudniillik összes fekete szolgálóinktól és tevehajtóinktól kísérvé, kik már eleve örültek a jó peccsenynek (később mi is megízleltuk és éppen nem megvetendőnek találtuk a Hiposteakot, mely nagyon hasonlít a közönséges marhahúshoz), kivonultunk a helyszínére, remélve, hogy míg odaérünk, a viziló már feljött a vízre, mi a felfúvódás következtében, egy óra mulva szokott történni.

Nem is csalódtunk; a helyhez közeledve, már megszűröl egy nagy sötétszínű, gömbölyű testet láttam a vízben lebegni, csak hogy az ott nagyon mély és széles folyó közepe, néhány kiálló szikladarabba elakadva. Tanakodni kezdtünk, hogy mi módon húzhatnók ki a partra? Néha a hulla meg-megbillent a vízben, jelölve annak, hogy körül van már véve éhes krokodiloktól, melyek szeretnének egy jó falathoz jutni. De eddig csak tantulusi kinokat szenvedtek, mert a kifeszült vastag bőr s a víz gyenge ellentállása nem engedett beleharapni.

Rövid tanakodás után, arabs kísérőink elhatározták, hogy beúsznak egy kötéllel és azután azzal fogják partra húzni a vizilovat. Ismertem már ugyan az ottani homrán arabok elszántságát és bátorságát, hogy évek előtt, mikor még kevés puska volt, még az elefántot is csak pusztá karddal támadták meg, s mi több, le is győzték, mit már Baker pasa is érdekes könyvében említ, de sohasem hittem volna valakit elég vakmerőnek, hogy itt, éppen ezen a helyen, bemenjen a mély vízbe.

Az arabok tervükkel elkészülvén, csak addig vártak, míg a kötelet elhozták; a mint az megérkezett, nyolcz-tíz közülök rögtön beleugrott a folyóba s kezdtek nagy lármával, a vizet kézzel lábbal csapdosva, prédánk felé úszni. Mi a parton alig mertünk lélekzeni, minden perczben azt várva, hogy valamelyik közülök eltűnik, a mélység szörnyeinek esve áldozatul. De meglehet, hogy az úszók nagy száma és a folytonos zaj elriasztotta a krokodilusokat, elég az, hogy egész bántatlanul értek oda, a kötelet megerősítették s ép úgy sértetlenül is tértek

vissza. Erre azután közös erővel kihúztuk a vizilovat a partra, lefénypépeztem s a fej kivételével átengedtük a húst, mint nagyon megérdemelt jutalmat az araboknak. Ezek rögtön felbonczolták s maguk közt felosztották, mi nem ment minden szóváltás nélkül, különösen a bőr miatt, mely, mint az orrszarvúé, nagyon értékes, minthogy a benschülöttek paizsokat s más különféle használati czikkeket készítenek belőle.

A havon.

Nem is lehet azt leírni, hogy mit érez a vadászember belülről, mikor „lecsattan“ az idő s a magasságból a friss hó fehér csipkefüggönye, akárha végtelen volna, leereszkedik a földre. S hozzá még csöndesen, szaporán, szél nélkül, puhán és egyenletesen.

Ez a vadászat haute-saisonja, tele kedvvel, szépséggel, költészettel s édes előérzetével a bőséges szerencsének. Reszkessetek ti szörmés, füles, lábas és tollas lényei a teremtésnek, akik most dideregve baktattok az éjnek fehér éjszakáján végig a szűk hómezőkön sanyaru enni-valókat keresgetvén a csemetefa-iskolák, szalmakazalok és csirke-ólak titokteljes környékén, ravasz lopózkodással!

Nimród ur, mielőtt lefeküdnék, ötször is kinézeget az ablakon. Kinn egyre pihézik a hó s erősen kaparnak a házmesterek ott is, ahol nem viszket: a járdán. A hőmérő minus 1—2 közt ingadozik s a légsulymérő picinykét emelkedett. A Lancaster belső világossága fényes, mint a Salamon balszeme s a 6-os töltények hosszú sora ott sorakozik a töltéstartó övben. A hőcsizma csurog a halzsírtól s a Hektor kebléből a fölösleges öröm nyiszergő szűküléssel tör magának utat. A szegény ördög még nem tudja, hogy itthon fog maradni. A „nyomozáshoz“ nem való kutya.

... A főváros ébredni kezd. A házmesterek friss erővel vakarják a járdát s a kávéházakban suhog a reggeli ujság. Odakünn pedig a sik mezőn óriási hólepel terül végig. A meddig csak ellát a káprázó szem, csupa szűz, érintetlen fehérség. A falu nem egyéb, mint folytatása a fehérségnek, melyből itt-ott kékes füstoszlopok emelkednek föl s fura hangok származnak ki a határba. Kutyaugatással vegyes emberi hangok. „Hééé; ne te ne Bimbó! Pista teee... haj haaj!“ Itt-ott egy szerény téli kukorékolás s a részletek mögött az élet sajátzerű halk mormogása, mely ezernyi ezer észrevehetetlen alkatrészből olvad egygyé. A Dunán tulról rithmikus, erőteljes köhögés és egyforma mély zörgés. A reggeli vonat iparkodik Bécs felé. Zakatolása vagy két mértföldre elhallatszik a havon. A friss puha hó elfogta a hangot a földtől s most minden zaj ott kóvályog gazdátlanul a kékes reggeli levegőben. Csodálatos, hogy téli reggeleken mi mindent hallani a hó fölött! Csak épen hogy országgyűlési beszédet nem hallani, a mi szerencse!

Azonközben ropog a hó a nehéz vadászcsizmák alatt. Hátul a Péter ballag. A csizmaszárából kinéz egy kis szalma s a sipkája leffentyűi jól le vannak huzva a fulére. Az orrán és bajuszán jégcsapok képződnek s nagy páraföllegeket fúj ki magából. Rozsdás perkussziós puskája a mellén lóg, mivel csak akkor van rá szükség, ha a téns ur elhibintotta a vadat. De meg van töltve jól; akár a butykosa, a minek a szája kukoricacsutkával és ronggyal jól be vagyon dugva és kikandikál a borjubór tarisznyából.

Mennek a nyomon. Ehun a „csapa“. Tudniillik a nyulcsapás. Szabályos, hármas lábnyom, a merre a portyázó tapsifüles hajnalban átsétált. Elöl a két első lába

nyoma közvetlenül egymás mellett, utána a két vastag és szőrös hátulsó láb. A mint utána kapkodta uri lomhassággal. Egészen friss nyom; csaknem hogy kiabál. Még azt is megmondja, hogy micsoda járatban utazott arra.

— No ez már a mienk, ténsuram; készítem is a helyét a tarisznyában.

És ugy cselekszik, a miképen beszél.

Most pedig, a ki ugy fogja föl a dolgot, hogy ez a nyomozás valami ordináre dolog s hogy nincs semmi becsülni való egy szegény „lepus timidus“ fondorlatos lepuskázásban, hát azzal nem is lehet okosan beszélni. Az egyszerűen közönséges filiszter, vagy még ennél is rosszabb.

A vadászat minden neme és módja nemcsak nemes sport, de nagyszerű lélektani gyakorlat s a mellett egy-egy költemény, tele szellemmel, csodás fordulatokkal és ragyogó gondolatokkal. Maga a hajtóvadászat is az, a hol pedig a vérengzési ösztön van leginkább igénybe véve. De hát lovagias ösztön ez is, mint a háboruk és a nagy uralkodók dicsősége mutatja. A vadász lelke itt kivérengzi magát kedvére s — elég paradoxon, de igaz — megszelidül. A férfias lélek kitöltötte a mérget az erdőben, a csaltiban, a tarlón; családjának és a társadalomnak szelid arcot és derült homlokot hoz haza, meg azután pecsenyét. Hölgyeim, önök tudják, hogy a vadászemberek a legjobb emberek a világon s hasonlíthatlanul morálisabbak, mint pl. a börziánerek is, a kik értékpapirokban vérengzenek.

S azonfelül a hómezőn való nyomozás a legfinomabb aesthetikai és logikai gyönyörök egyike. Ami költészet van benne, csupa románc és szárnyaló, édes dalköltemény, a milyent a kis pipában poéták még csak kigondolni sem tudnak, nemhogy leírni.

Imhó! a Pétör megint megadja a refrain:

— Megfogjuk, téns uram, a kutyafulút, ott a vizmosás mellett, olyan szent, mint a karácsonyi prédikáció.

A hármas nyomokat valósággal olvasni lehet a havon, mint az írást. Persze annak, a ki olvasni tud. A tanya mellett a kukoriczagóré körül összevissza volt járva a hó. Ott eszegetett hajnalban. Onnan indult ki a csapája. Kezdetben a nyomok kuszáltak voltak; bizonyos, hogy megriadt valamitől. A lankáson már szabályosan halad a bestia. Egy helyen félreccsellent s ösztözetaposta a havat. Itt gondolkozott és fölágaskodott; kinézte a fekvőhelynek való területet. Akkor tovább ment s ettől kezdve elkezdett ravaszkodni. Némely helyen ketős csapa van; a nyul tehát vissza is jött egy darabon. A vadász már tudja, hogy ez csak szédelgés; arra van számítva, hogy a nyomon állat és ember ne tudjon elmenni addig, a hol ő nagysága leheveredett. Sebaj! Odább ismét a csapából egy karikaszertű új nyom vezet ki, de meg-meg visszatér a főcsapába. Ez a második ravaszkodás. A Pétör csak annál inkább bizonyodik, hogy nem lehet már messze.

Rittig! A vizmosás mellett a part alá vezetnek a nyomok. A Pétör leveszi a puskát s arra felé mutat:

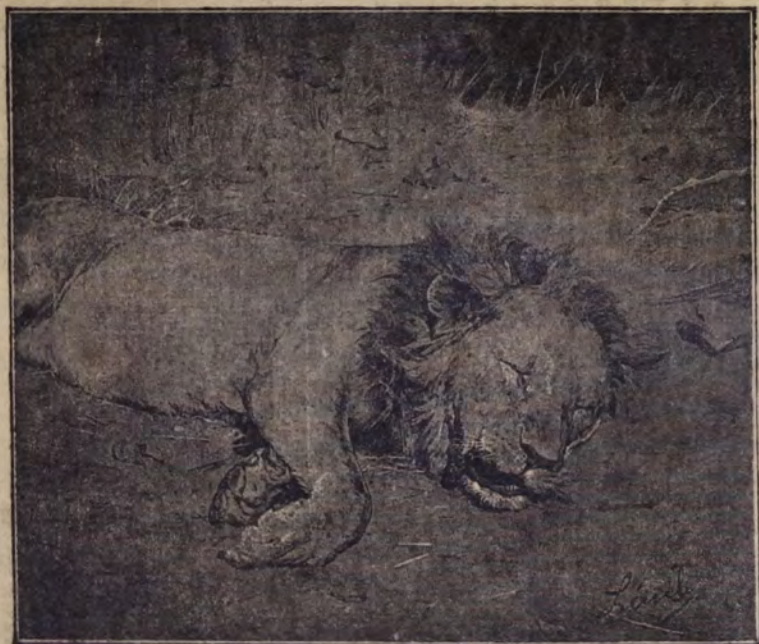
— Ahun a! Látni a páráját.

Ehhez pedig tudni kell, hogy a paraszt ember szeme jobb, mint az uraké. Ha végignézi a havon, azt is észre tudja venni, a mint a vad fekvőhelyéből a gyöngye kigőzölgés fölemelkedik. Sokszor megesik, hogy a paraszt fektében is elfogja a nyulat. T. i. a nyul fcszik.

Különben mérget lehet rá venni, hogy a Pétörnek igazsága van. A friss havon egy hosszukás darab lát-

NILUSI LÓ. — A Setit folyóban elejtette Pálffy József gróf, (1881. márcz. 16.)

SENEGÁLI OROSLÁN. — A Gash folyó mellett elejtette Pálffy József (1881. ápril 18.)

A vadásztársaság szolgálai az elejtett krokodilus fölött. (El Hegera, 1881. január 29.)

KROKODILUS. — A Setit folyóban elejtette Pálffy József gróf. (El Hegera, 1881. január 29.)

szik és épen ez a mi nyulunk. Uri módra megyen a vadászat; nem szorítjuk meg, hanem lőésre készen dobantunk egyet a lábunkkal. Nem hallja, vagy hogy röstell kiugorni; csak a füle csapódik föl egy kicsit. A Pétör krákok egyet s . . . usgye! A tapsifüles kigömbölyödik az ágyából s neki az ároknak.

— Durrr!

Oda se neki. Egy darabig kecmelődik a félőles hóban s csakhamar a tulsó oldalon bukkan elő:

— Durrr, durrr!

A románcznak vége van. A gyorslábu vad saját közepe tengelye körül bukfencezik hármát s szeliden elterül a friss puha hóban. Lehet-e ennél szebb halált képzelni emberi okossággal?

A Pétör emeli föl. Egy darabig kicsöpögteti a vérét az orrán körösztl; megfogdossa a derekát; megállapítja, hogy márciusi nyulacska s azzal bekebelezi az előre elkészített helyre, a butykos mellé.

— Most már gyertünk a másik után.

És megyünk. A fenevad azonban egyelőre jóllakott benünk. A friss havat nézegetjük s akárha tudomány volna ráirva, annyira érdekes. Itt-ott apró lyukak vannak bele furva. A mezei egér kukucsált ki, hogy mi az ujság idekinn? Odább fehér mellényes menyétke nyujtogatja a nyakát. Egerekben utazik. Apró kettős csapája tisztán meglátszik a havon. Majd ismét picike egérnyomocskák recéznek végig a szűz hómezőn. A szegényke a legközelebbi parajig szalad, ott hamarjában megrakta a pofácskáját s azzal hazafelé; de hamar.

A liliputi világban ah, van elég ok a sietségre. Mert ime itt van egy tragédia leírva a hóra, épen az orrom előtt. Az egyik picike egérnyomocská csunyan végződik. Vaskos, szögletes lábak nyoma látszik az egércsapáson. A hó föl van dülva. Széles sima huzások körös-körül s egy helyett a hó mélyreásva, egészen a fekete földig. A magyarázat pedig ez:

Kora hajnalban iparkodott Mme Souris hazafelé a gázosból, jól megrakva eleséggel. De hajh, reávirradt a hajnal s a levegőben az elescsőrű vércse észrevette, a mint a fehér mezőn a kis fekete gombolyag gurult. Le-csapott az ádáz fenevad a szegénykére. Itt van a szárnya nyoma; itt a négy-ujjas lába nyoma. A picike a hó alá bujt ijedtében, de már hiába. Itt van az a luk, a mit a gaz ragadozó állat vajt utána s azzal vége volt! Hát nem-e tragédia az ilyen; görög izlésű sors-tragédia?

A gázosban sármányok és surdincok pityegnek; szedik a hó fölött maradt magvakat. A pacsirta is itt kucorog szegény. A trágyadombokon csunya varjak lakomáznak s káromgva rebbennek el. A levegő pedig váltig visszhangzik egy édes melódiától:

— Gá, ga . . . gágágágá — gá!

A vadludak utaznak, jó magasán, a meddig már a ficzkótöltés sem bír elérni. Ravasz, elővigyázó állatok, szép fehér begygyel. Nagy V betű alakjában szelik a levegőt s 2—2 tagból álló előörset bocsatának előre a terület folytonos kímélése végett. A V betű élén erős gunár tör a levegőt s ha bágyad, a sorból kiválik egy másik gunár és ez vezeti tovább a csapatot. Okos berendezés; a politikába is be lehetne hozni, pl. mindjárt a mérsékelt ellenzékbe. Különben pedig oda iparkodnak mindig, a hol a hóregió határa van s friss buzaföldek zöld bársonyán kedélyes gágogás mellett, jóízűen lehet legelni. Ez az élet törvénye. Ma nyugat felé huztak s kétségkívül arra van most a legközelebbi enyhe időjárás. A Pétör rájuk dupláz, de csak a gyönyörűség végett: hadd keveredjenek! — a mint mondja. Alattom-

ban pedig azt gondolja, hogy hátha megvadul egy nyul-sörét és addig elmegy:

A havon pedig szaporodnak a rajzolatok. Szabályos ugrások nyomai, hosszában söpört vonással. Világosan róka nyom; a söprés a farka helye, a mint maga után huzta. Az erdőig követjük s ott összekeveredik száz más csapás bolondos összevisszaságával.

Ott megülünk mi is és ebédelünk. Egy darab paprikás szalonna, egy kis szalámi és füstölt hus az egész. A Pétör hideg káposztásrétezzel is kedveskedik. Végül pedig a vadászkulacs is, a butykos is megkönnyebbül.

Fekete kávé helyett fülelünk a zajra. A déli harangszó tiz faluból is eljut addig s a távolból halk dörrenések hallatszanak. Sokszor kettő egymásután, sokszor 10—20 szabálytalan durrogás. Ott most körvadászat van a gróféknál.

— Csak hadd csinálják, legalább délutánra erre hajtják a vadat.

Az erdő pedig ott áll mögöttünk, zajtalanul és szűzen. A vágásokban rejtelmes kék levegő borong s a tüdő szinte dagad a cserfák egészséges illatától.

Odafönn a hegyoldalban van egy nagy fehér tisztás, azon pedig két gyönyörű szarvastehen áll, meg egy agancsos szarvasbika:

— Hoc' ide csak, Pétör, azokat a golyós töltéseket!

Dr. Kenedy Géza.

Megboldogult trónörökösünk és vadásztársasága.

A magyar vadászközönségnek egy kedves, de szomorú emlékekkel szolgálunk, midőn megboldogult Rudolf trónörökösünket mutatjuk be egy vadásztársaságával egy képen. 1886-ban január havában a trónörökös a kapuvári erdőben vadászott igen előkelő társasággal s akkor vé-tette le magát fényképésszel. Társaságában voltak: *Otto és Este Ferencz Ferdinand* főherczegek, *Lipót* bajor herczeg, *Koburg Fülöp* herczeg, *Eszterházy* herczeg, *Bombelles* gróf főudvarmester, *Simon* Gyula főispán, *Simon* Ödön alispán, *Wurmbrand Hugó* és *Leo* grófok, *Berg* báró és fia, *Fischer* Lajos báró, *Kautál* főerdész és *Haban* erdész.

AK

Szajbély Gyula országgyűlési képviselő rohonci birtokosnál december 18-án tartott meg a szokásos körvadászat, melynél 3 körben 700 nyul, 35 fogoly esett, eddig a legnagyobb szám, mely eléretett és mely eredmény csakis a következetesen keresztültvitt kímélésnek köszönhető. — A vadászatban résztvettek: Chernel Antal, Chernel György, Csesznák Sándor árvaszéki ülnök Zalából, Dezse Gyula, Ebergényi István, Eruszt József, Gaár Frigyes, Hrabovszky István, Krausz Iván, Krüzner Győző igazgató Münchenből, Laky János, Markovics József, Nagy Jenő, Rupprecht Tassilo, Somogyi Miklós, Simon Géza, Stöhr Manó és Winkler Károly.

Nagy-Szent-Miklóson, Csanádon a Nákó-k vadász-területén nagyobb hajtó- és körvadászatokat tartottak, melyen számtalan hasznos vad (a csanádi vadászatban 600 drb nyul, 44 őz, 38 fácán, végül 9 róka) ejtetett el. A vadászatban résztvettek a házi-gazdán: gróf Nákó Kálmánon kívül, gróf Harnoncour Felix écskai birtokos, gróf Bethlen főszolgabíró, gróf Bréda főhadnagy, Türr tábornok, báró Lipthay Frigyes, Rónay János orsz. képviselő, Rónay János huszár-kapitány, Dus Sándor kir. ügyész, Vojnics Guidó, Jankó János főszolgabíró, Schwarzer és Krós urad. tisztv. stb.

Az első vadkan, melyet Nagy-Kanizsa város határában elejtett a vadász társulat a karácsonyi ünnepek előtt került terítékre. A szép vadpéldány bőrét a polgármester felhívásár

Pflanzer tanár preparálta s kitömte s azt a város megtartja emlékül, hogy ez volt az első vadkan, mely a nagy-kanizsai vadászterületen golyóra került.

Fagyos vadászat volt a héten a pacséri határban. A nagy hidegben megfagyott a bor (erősen meg lehetett keresztelve!), megfagyott a kenyér s nem lehetett vágni. A vadászat elég szép eredménnyel végződött, mintegy 8 kört csináltak — de a nagy hó miatt egyet sem zárhattak be — 23 nyulat s 2 foglyot lőttek. — A vadászatot résztvettek Zomborból Fernbach József, Fernbach Károly, Zákó István, Lederer Pál, Fernbach, Váli, Leibach Keresztély és Szezybold Károly.

Apáti község határában Sulkovszky herczeg uradalmán m. hó 22-én és 23-án sikerült vadászatot rendezett Főty Nándor főerdész, uradalmi erdőtanácsos. A vadászatot résztvettek: Könyesség Fidélf gróf, Tagányi István jószágkormányzó, Szatmáry Géza pankotai plébános, Keszler őrnagy, Monti főbíró, Körtvélyesi Miklós nyug. táblabíró, stb. Elejtettek: 196 nyulat, 6 rókat, 1 foglyot, egy fülesbaglyot.

Tigrisvadászat Márkosfalván. Hiuzt lőtt Márkosfalván, december 25-én Damokos Albert birtokos. A ritka vadnak a mezőségen fekvő községbe jutása meglehetősen különös eset. Az erdőségek 10—20 kilométerre vannak a községtől, tehát a hiuzt valószínűleg az éhség hajtotta be a faluba. Ott bolygott a szalmakazlak között, mikor a tulajdonost figyelmeztették cseledele, hogy nyul jár a csűrös kertben. Egy szerencsés lövés leterítette a vadat, s nyul helyett hiuzt esett el. A kiállított községi bizonyítvány azt tanúsítja, hogy D. A. ur egy ragadozó, vadállatot, tigrist lőtt. Így lett a hiuzból tigris.

Hajtővadászatok. Vág-Sellyén Léway Antal országgyűlési képviselő vadász-területén mult hó 20-án meg 22-én tartották meg a hajtővadászatot, melyen több mint négyszáz nyulat lőttek. — Gróf Batthányi Zsigmond közalapítványi főtitkár vadász-területén pedig 14, 15. és 16-án volt hajtővadászat. Itt a lelőtt nyulak száma fölülmulta a 300-at. Bajcs-Anyala és Farkasd puszták területén a mult héten tartották meg a hajtővadászatot szintén fényes eredménnyel. A lelőtt nyulak száma 2019. — Nagy Gajáról írják nekünk, hogy ott e hó 13-án Dániel Ernő képviselő uradalmában tartott körvadászat alkalmával 84 nyul került terítékre.

Fácánvadászat Schönbrunnban. A schönbrunni vadaskertben tegnapelőtt utoljára volt az idén fácánvadászat. Ferencz Ferdinand, meg Ottó főherczegek, továbbá a braganzai herczeg meg Coburg herczeg összesen 300 fácánt lőttek. Ezenkívül sok mezei nyul, meg tengeri nyul esett.

Markovics Kálmán orsz. képviselőnél Ártádon sikerült hajtő és körvadászat volt, melyen egy megye, mint az ország notabilitásai közül többen vettek részt. A vadászat eredményes volt, amennyiben 378 drb nyul, 69 darab fácán-kakas, 1 róka és 1 egy héja került terítékre.

Zichy vadászata. Gróf Zichy Jenő szentiváni és hatvani vadász-területén, egy gróf Zichy Aladár vajtai vadász-területén nagy vadászatot rendeztek, melyeken résztvettek Tolnamegyéből: gróf Széchenyi Sándor főispán Bertalan fiával és Bernrieder László. Lőttek ez alkalommal 1540 drb nyulat, 266 fácánkakast, 79 drb foglyot és 5 rókat.

A szegedi Nimród vadásztársaság a közelebbi hetekben igen sikerült vadászatokat rendezett. E társaságban Szeged eltérte van.

Vadászat ötvenesen. Gróf Zselénszky Róbert ötvenesi birtokán több napra terjedő vadászatot rendezett előkelő vendégekkel.

A szolnoki vadásztársaság karácsony másodnapján a várkonyi és vezsenyi határban vadászatot rendezett, mely azért nem volt sikerültnek mondható, mivel a megrendelt hajtók meg nem jelentek. A vadászatban résztvett Domahidy ur is a szolnoki főispán, Ujfalussy Sándor főispánunk veje Nagy-Károlyból. A vadászat eredménye 28 nyul és két fogoly. — Baghy Imre ur is vadászatot rendezett m. hó 28-án kengyeli birtokán, melyre Szolnokról többen hivatalosak voltak.

Miskolcziól írják lapunknak: Eredményes vadászat volt mult hétfőn Br. Vay Béla főispán vadász-területén. A vadászatot résztvettek: Báró Vay Béla főispán, Br. Albori Jenő altábornagy hadosztály parancsnok, Br. Vay Elemér országgyűlési képviselő, Zsifkovich Emil, Léway József m. főjegyző, Teper Lajos m. t. főügyész, s Mock Imre alapítványi tiszt. A vadászat szép eredménnyel járt, amennyiben nevezett hét vadász által rövid 3 óra alatt 96 drb. nyul ejtetett zsákmánnyal. Vadászat után a főispán zsolczi kastélyában kitűnő s barátságos vacsora volt, melynek kellemetességét nem kis mértékben fűszerezte a főispán ur neje, Teleky Zsófia grófné ősmert szeretetre méltó modora.

Vadászat a Bükkben. Miskolcziól írják: Nagy vadász-

tot rendeztek a napokban Báró Radvánszky Géza és Béla, Báró Vay Elemér s Zsifkovich Emil, mint a Bükk-hegység vadász-területének bérlei. A vadászatot Báró Vay Béla főispán s még több meghívott vett részt.

Szép körvadászatot tartott a nagyszalontai vadásztársulat m. hó 23-án Nagy-Szalonta határában. Résztvettek: Beölthy Andor, Schlauch Nándor, Rádl Ödön, Miskolczy Barna, Plathy Miklós, Hraniczky Károly, ifj. gr. Korniss Károly, Vendelinszky hadnagy, Lovassy Ferencz, Markovits Kálmán és Antal, Baranovics Ferencz, b. Wildburg Aladár, Csorvassy István, Szikszay Lajos, Balogh László, Erdélyi szalontai főjegyző, Székely adópenztáros, Balogh Antal, Zilahy Lajos, Bonczos közgyám, Hadházy Kálmán. Az eredmény teljesen kielégítő volt s pompás kedvre hangolta a vadásztársaságot. Négy körben 167 nyulat lőtt 22 puskás. A szép idő és a kitűnő rendezés, melyért Szikszay és Csorvassy ügyvédekkel illette és illeti a dicséret, nagyon hozzájárult a sikerhez. Az úri társaságot Vermes Mihály és Baranovics Ferencz birtokosok látták szívesen.

Apróságok.

Két nyul ebéd utáni sziesztáját tarja a bokorban.

I. nyul: Pajtás! nem érzem valami furesza illatot közeledni? Talán futnánk.

II. nyul: De igen, erős pacsulit érzek.

I. nyul: No akkor a bérilőnek a jogász fia közeledik: maradjunk nyugodtan.

Szünt mulva.

I. nyul: Te, én megint érzem valami illatot.

II. nyul: Erős kapadobány szag.

I. nyul: Gyün az erdősz, fussunk!

Vasárnap délelőtt felölti teljes vadász costumeját Bagarjay Zenó ur; s éppen ekkor lép be egy biztosítási ügynök.

— Mit alkalmatlanokodik? — rivall rá a házi ur — nem látja, hogy épen vadászatra indulok? Nem biztosítom az életemet!

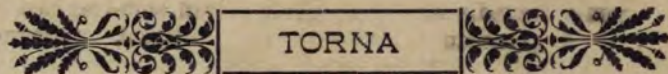
— Hát talán a hajtókét, nagyságos uram?

Lapunk nyolczadik évfolyamának elején tisztelettel kérjük az előfizetések megújítását.

Előfizetési ár:

negyedévre 1 frt, félévre 2 frt, egészévre 4 frt.

Az előfizetési pénz legcélszerűbben postautalványon a „Herkules” kiadóhivatalába (Budapest, Rökk-Szilárd utca 4.) küldendő.

TORNA

Gyakorlatok a magas nyujtón.

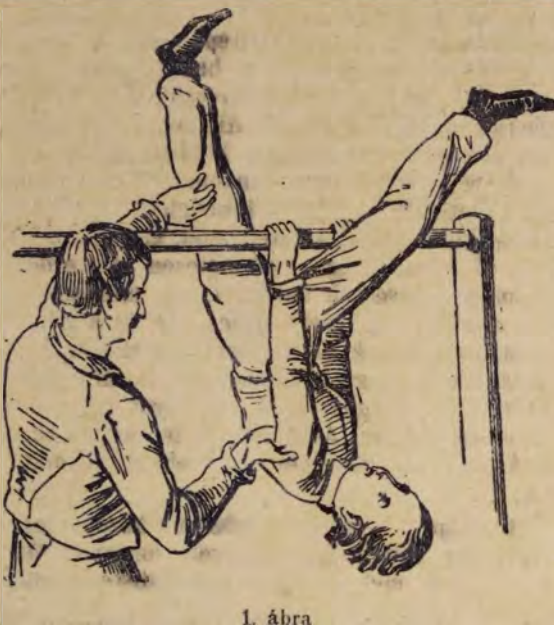
(Két képpel)

A jó tornász előtt a legtöbbre becsült szer a nyujtó. Ezen az egyszerű, vízszintesen álló rúdon erejét, ügyességet a legmutatóbb gyakorlatokban tüntetheti ki. Ezen szer tekinthető leginkább nemzetközi tornaszernek, melyen az egyszerű térdfelvetődéstől a czirkuszi mutatványokig ezer és ezer gyakorlat van.

Mi most csak fontosabb felmenési gyakorlatokat akarjuk felsorolni. Első képünkön a kézközötti térdfelvetődés látható a segédkezéssel. Az ábra oly világos s maga a gyakorlat is oly ismert, hogy magyarázni sem kell a gyakorlatot. Nehezebb e térdfelvetődés alsó fogással, vagy a lábat a kézen kívül téve. Még nehezebb, ha a jobb térdet a bal kéz mellett akasztjuk a nyujtóra. A térdfellendülés nyujtott lábbal már kevésbé ismert. A kezdetnél az első ábrán látható módon kéz közé tesszük egyik lábunkat, hanem a láb feje a nyujtót érik,

e helyzetben hintázva, a hátsó lendületnél jobb lábunkat nyújtva felrugjuk, míg a ballal lecsapunk. Sokkal szebb a gyakorlat, ha lendületből csináljuk; az előlendületből mikor visszafelé jövünk, jobb lábunkat behúzáva, bedugjuk kezünk közé vagy mellé is tehetjük magunkat.

Ugyanezen módon mindkét lábunkat hozva a kéz közé, a gerinczfelvetődést csinálhatjuk meg lendülettel.

1. ábra

Azonban ezt előbb helyből lendület nélkül s aztán lendülettel kell gyakorolni.

A második ábra az ugyancsak ismert hasfelvetődést mutatja be a kellő segítség mellett. Sokkal szebb ennél a hasfelvetődéssel a nyújtóra felülés. E gyakorlatnál, ha a jobb kéz mellé akarunk ülni, ezzel felső fogásban, a ballal alsó fogásban kezdjük a gyakorlatot.

A jobb tornászok legkedvesebb felmenetele a nyújtóra a billenés. (Képpel). Nagyon kevesen csinálják azonban szabályosan, szépen. A fő dolog benne, hogy homorított testtel tudjunk hintázni. A közép magas előlendület legvégső pillanatában hasunkat visszarántjuk, lábunk feje a nyújtóhoz közeledik, s most nyújtott kézzel tartva a nyújtót, hirtelen homorítással kiegyenesedünk s felvetjük magunkat a nyújtóra. — A billenést csinál-

2. ábra

hatjuk váltott, vagy alsó fogással is. Hamburgi képpének azon billenést nevezzük, mikor a váltott fogással kezdett lendületnek hátsó részénél a felső fogásu kezünket eleresztve s fordulat közben ismét felső fogással fogva meg a nyújtót, csapódunk fel.

A támaszba lendülés úgy történik, hogy a nagy lendületnek hátsó, utolsó pillanatában homorított testtel a nyújtóhoz rántjuk magunkat. Eleinte egy önkénytelen hasforgást csinálunk utána, de ha jól homorítva jövünk a nyújtóhoz, megmaradunk a támaszban.

A támaszba lendülés nehezebb függésből csinálva s csak löbbálással véve lendületet.

Az erőgyakorlatok egyik igen szép darabja a csukló felhuzódás. Felső fogással, de mélyen befogva, lassan felhuzzuk magunkat a mellig s itt az alkar erejével feltoljuk magunkat támaszba.

Még több módon juthatunk fel a nyújtóra, de ezek a legfontosabbak s igen ohajtjuk, hogy minden főgymnásium VIII-ik osztályának első csapatja mindezen felmenéseket megtanulja. Az egyleti tornázásban ezek mind alapgyakorlatai már a közepszerű tornásznak is.

Előtornász.

A tornareform a képviselőház közoktatásügyi bizottságában. A képviselőház pénzügyi bizottságában csak a napokban tárgyalta le a cultusminiszternek a közoktatás állapotáról szóló jelentését. Ez alkalommal Törs Kálmán szóba hozta a torna-reformot, mire Csáky Albin gróf miniszter röviden válaszolt. Az ülés e részéről a következőket írhatjuk:

„Törs Kálmán ohajtáná, hogy a bizottságnak a ház elé terjesztendő jelentésébe felvételnek annak kimondása, hogy a bizottság örömmel látja a miniszter részéről a testi nevelés iránti kezdeményezést is, melyet szóló is nagyfontosságúnak tart. főképp az általános védkötelezettég tekintetében. Katona irányban vezetett testi neveléssel talán még azt is elérhetjük, hogy a szolgálati időt le lehet majd szállítani.

Csáky Albin gr. miniszter nincsen ellene, hogy a bizottsági jelentés is felvegye a testi nevelés fontosságának hangsúlyozását, mert hiszen ez csak az ő nézete helyességének lenne elismerése. Szóló a mennyire csak tőle telhetik, törekszik, hogy a testi nevelésre is minél nagyobb súly fektetessék. Ma még határozott, kész programot nem adhat ez irányban. A már tervbe vett és a jövő évben már foganatosítandó versenytornászati is kétségtelenül jó hatással lesz. Ez emelni fogja az ambíciót, mi kihat a testi nevelés fejlesztésére is.”

A marosvásárhelyi tornaegylet jan. 10-ikén bált ad a „Transilvania” disztermében. A 42 tagú rendezőség élén báró Szentkereszty Zsigmond áll. Háziasszonyok: báró Bánffy Zoltánné szül. Teleki Erzsébet grófné és b. Szentkereszty Zsigmondné szül. Sándor Erzsébet urnők lesznek. *A szünetek közt vívó- és kerékpár-gyakorlatokat mutatnak be.* Ugyane torna-egylet febr. 1-én délután gyermekbált rendez, melyen a kicsinyek esti 8 óráig tánczolhatnak táncztanítójuk vezetése alatt.

A temesvári tornaegylet decz. 30-ikán Ungurián Manó ügyvéd elnökle alatt választmányi ülést tartott, melyben hely. titkárnak Deutsch Andor és hely. szertárnoknak Magyar József választott meg. A választmány elhatározta továbbá, hogy az egylet tőkei a „Timisiana” népbankba helyeztetnek el gyümölcsöztetés végett. A választmány ezentul minden hónap utolsó hétfőjén ülést tart. Végül elhatározott egy *vívó-kurzus* rendezése. Az egylet a résztvevőknek díjtalanul átengedi a torna helyiséget, továbbá kardjait, vitőreit, keztyűit, stb.; a résztvevők csupán a vívómestert lesznek kötelesek fizetni. A kik a tanfolyamon résztvenni ohajtának, szíveskedjenek szándékukat mielőbb Pók Géza egyleti főtornászzsal vagy Lendvay Miklós egyleti titkárral közölni.

Tornaegyletek jégpályája. A békés-csabai és az esztergomi tornaegyletek jégpályákat rendeztek be, melyeket úgy a nagy közönség, mint a tanuló ifjuság élénken látogat.

A nemzeti tornaegylet Csáky miniszter fölhívására már fölterjesztette emlékiratát az országos tornaverseny tárgyában. A közérdek szempontjából kívánatos, sőt talán megkövetelhető is volna, hogy az emlékirat a nyilvános kritika tárgyává tétessék.

A szombathelyi tornaegylet január hó 17-én a Sabaria szálloda disztermében tartja zárkörü táncvigalmát. A rendező bizottság: Frideczky Kálmán, Gothard István, Dr. Hulin Gábor, Janusics József, Jagasics Sándor, Iványi Lajos, Dr. Knebel Kornél, Koller Ernő, Dr. Langer Jenő, Menyey István, Dr. Sághy István, Siskovits Lajos, Sembery István, Dr. Szabó Imre, Szabó Jenő, Szabó Pál, Szily Pongrácz, Dr. Török Sándor, Tulok János, Uy Sándor, Uy Károly.

TOURISTA-SPORT.

Turista-bál. Január 10-én Kőszegen a bálházban turista-bált tartanak, melynek tiszta jövedelme az „Irottőkön” építendő kilátó-torony javára fog fordítatni. A bálrendező bizottság: Czeke Gusztáv, Draskovits Imre, Freyberger Miklós, Freyler Lajos, Dr. Gerhauser József, Hammer Gyula, Hodász Gábor, Kindl Nándor, Dr. Kovács István, Kőszegi J. (b. b. titkár), Küttel Istv. (b. b. elnök), Lux Alajos, Markovits József (K. T. E. elnök), Németh Imre, Pados Gábor, Papp Ferencz, Scharpf Jenő, Stelczér Lajos, Dr. Stúr Lajos, Unger Ödön, Unger Károly, Unger Elek, Waisbecker Ede, Waisbecker Feri, Wittinger Antal.

A turista-sportnak egyik legszebb territoriuma Erdély, melynek mindig újabb és újabb szépségeit fedezik föl. Most Téglás Gábor, főrealiskolai igazgató, a fáradhatatlan régész és barlangkutató pár év előtt Szkeris-rán (Torda-Aranyosmedgyében) a Girda és Ordúkos patakok közt Topánfalvától mintegy 50 kilométer távolságban egy gyönyörű, majdnem teljesen ismeretlen jégbarlangot talált, mely mintegy 40 méternyi mélységben fekszik s nagyon nehezen közelíthető meg. E barlang — mint ujabbban írják — egyike Erdély legszebb ritkaságainak, több osztályból áll, és mindegyik más, meg más alakzatokkal lepi meg a szemlélőt. Minthogy e barlanghoz eddig majdnem életveszéllyel lehetett jutni, Téglás a kolozsvári erdőgazgatóság útján a földmívelési minisztériumhoz folyamodott, hogy a barlang, mely kincstári területen van, hozzáférhetővé tétessék. Mind a két fél kérésére a minisztérium megengedte, hogy a kérvényező saját költségén a barlangot tehesse hozzáférhetővé. Most azt írják, hogy Bethlen Géza gróf főispán kérésére a miniszter elrendelte, hogy ösvényt készítsenek a barlangig, ebben falépcsőket, támasztó oszlopokat, karfákat és áthidalásokat készítsenek. E munkálatok mintegy 600—700 forintba fognak kerülni.

LÖVÉSZET.

A budapesti polgári lövészegyesület 1891. január 29-én a Vigadó termeiben az egyesület javára Ráth Károly főpolgármester és tiszteletbeli főlövész-mester diszelnöksége, Érczhegyi Ferenc és Balitzky Sándor bálelnöksége mellett, lövészbált rendez. A bálbizottság József főherceget nyerte meg a lövészbál fővédnökének, a miről ő császári és királyi fensége udvarmesteri hivatala a következő levélben értesítette az elnökséget: „József főherceg ő császári és királyi fensége udvarmesteri hivatalától. Szám 6061/890. Tekintetes Érczhegyi Ferenc urnak, a budapesti polgári lövész-egyesület főlövész-mestere stb. Budapesten. Vonatkozással ma ide

érkezett beadványára, van szerencsém legmagasabb meghagyás folytán, hivatalos tisztelettel tudatni, hogy ő császári és királyi fensége, József főherceg ur, a budapesti polgári lövész-egyesület által az országos lövész-egyesület javára rendezendő táncvigalom fővédnökségét legkegyelmesebben elfogadni méltóztatott. Alcsuthon, 1890. dec. hó 25-én. Arendt Lajos s. k., a főhercegi főudvarmesteri hivatal tisztje.”

Jelentés a berlini lövészünnepélyről. A lapokban eddig nem is említettett, hogy a budapesti polgári lövészegyesület részéről a berlini lövészünnepélyre küldött deputációnak vezetője, Szávost Alphonst helyettes főlövész-mester jelentést terjesztett a küldetésről s a lövészünnepélyről az egyesület elé. E kinyomatott jelentés csak most került kezeinkhez s ez a késelem is jellemzi azt a nyilvánosságtól való elszigeteltséget, melyben a lövészegylet van. E jelentés igen részletesen és érdekesen írja le a magyar lövészek berlini útját, minden sorából kiérzik az a melegség, mely a magyar és a német lövészetet az ünnepnapok alatt összeforrasztotta. A jelentésből is láthatjuk, hogy a kirándulásnak mily mély jelentősége volt s a magyarok jó viszonyát a németekben mennyire előmozdította. A küldöttség tapintatos vezetője, Szávost Alphonst a következő szavakkal rekeszté be jelentését:

„Ha tekintjük, hogy kirándulásunk kezdeményezése alkalmával mily nehéz körülmények forognak fenn s hogy küldetésünk, mely politikai tekinteteken kívül, közgazdasági szempontból is kívánatos volt, ily kedvező módon nyert befejezést: meglepéssel gondolhatunk vissza a Berlinben töltött napokra főleg akkor, ha figyelembe vesszük, hogy a sajtó minden árnyalata, sőt az „Egvetértés”, „Pester Lloyd”, a „Budapester Tagblatt”, a „Pesti Napló” és a „Nemzet” napilapok külön vezércikkekben elismeréssel emlékeztek meg eljárásunk sikeres voltáról. Szívesen felhasználom az alkalmat arra, hogy úgy a német, mint a magyar sajtónak ez ügyben tanúsított jóakarát magatartásáért, támogatásáért, és méltányosságáért hálás köszönetemet fejezzem ki.

Erre a magam részéről annyival önértetésekben hivatkozom, mert a kezdetben mutatkozó vészfelhők a jóakarát kölcsönös közeledés őszintesége folytán nyom nélkül enyésztek el s mert a bekövetkezett események fényesen igazolták, hogy a magyar lövészek megjelenése a politikai eszélyesség cselekménye volt.

Eljárásomban Isten segítségével, eszem erejével s lelkem egész melegségével igyekeztem kedves magyar hazáknak szolgálni.”

A budapesti lövészek téli főhadiszállásán az István főherceg szállodában hetenként kétszer zajos élet van mostanában: a lövészbálra készülődnek. Mint igazi tüzes lövészek persze minden tárgyra rettentő sok dicsőítést puskáznak el, így aztán egy kicsit assan, de annál biztosabban s alaposabban haladnak előre s a nagy disputáknak meg van az az eredménye, hogy jó sokáig tartja össze a kompániát. Érczhegyi, a főmufti okosan félrevonul s hagyja berekedni az ő helyettesét, Szávost. A : ellenzék vezérszónoka, Vitkovszky berekedhetetlen torok; Némái Antal pedig az örökös békitő. Legjobban izzadnak azonban Gabrinyi, a pénztárnok, meg Glósz Béla, titkár, a kiknek Kádár és Lohr titkárok fognak segídekezni. A női tánczrendek megrendelésére egy építészektől álló bizottságot küldöttek ki; már most biztosak lehetünk, hogy a tánczrend legalább is — három emeletes lesz.

Az újvidéki lövész-egyesület jan. 10-én a lövő csarnokban lövész-bált rendez.

ATHLETIKA.

A „Zombolyai Athletikai Club“, végét vetendő ama kezdetleges állapotnak, melyben évenként a korcsolyázó pálya Zombolyán leledzett, — kezébe vette annak rendezését. A jégidény megérkeztenek első jeleire felhívó-ívek bocsáttattak ki, melyek rövid idő alatt szép eredményt mutattak, a mennyiben 58 tag iratkozott a közönség köréből, köztük 25 hölgy. A nmtsgú közoktatási Minister urnak az iskolákhoz intézett rendeletét is ismervé, Clubunk feladatának ismerte, hogy jégpályáján az iskolák növendékeinek is lehetővé tegye a korcsolyázást. E végből az iskolákhoz is intézve felhívást, — onnan az ívek 104 aláírással kerültek vissza. — Az első alkalmas napon decz. 14-én megnyílt a pálya, s a kép, melyet ott látunk, valóban meglepéssel töltötte el azokat, kiknek intézkedései oly sikeresek voltak: a jégbizottság tagjait. — Mondhatnánk az összes beiratkozottak jelen voltak; s zene mellett csaknem estig együtt maradtak, élvezve a rendkívül sikerült jégpályát. A gardedámok részére menedékhelyet is épített a Club a korcsolya egylet költségére, mely ha nem is tart igényt a pavillon névre, mégis megfelel a célnak.

Sport-curiosumok. A következő névjegyet kaptuk — természetesen — Szabadkáról:

„Nagy- és Kisbudafalvi Ráthonyi Bethen

Magyarország királyi viadora,

VERMES LAJOS tr.,

a »Magyarországi Tornaegyletek szövetségének« legelsőbb koszorúzott tornásza; a »Self Defence or the art of boxing« nagy mestere; az »United Universities Athl. Club« viadalt intéző bajnoka (Steward champion); 35 cím, 16 bajnoki serleg 250 érem, 140 koszorú, 120 oklevél tulajdonosa, többszörös bajnok és viador a »Levente« cím védője; a Palicsi teljesen felszerelt versenypálya tulajdonosa. Okleveles vívómester és tornatanár.

Ugyancsak Szabadkáról kaptuk a következő című lapnak egyetlen példányát:

ACHILLES.

Testgyakorlati versenylap.

A »Magyarországi atletikai klubok szövetsége« — az »Országos atletikai versenyek nyeres-, esély-, árverés- (»pool«) társaság«, — a »Mungó-, Capa-, és Krokodilus — úszó társaságok«, — »Tibiskus úszó-egylet«, — a »Délmagyarországi gyaloglók egylet« stb.

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A ki bebizonyítja, hogy ezek az egyesületek Magyarországon valaha éltek s alapszabályaik belügyminiszeri jóváhagyást nyertek, — annak mi ezennel díjmentesen adományozzuk a — »Magyarország királyi viadora« címet és rangot!

Achilles-egylet. Szabadkáról a következő ludósítást veszünk, melyért a felelősség a beküldőt, Vermes Lajos urat illeti: A »Achilles-egylet« több tagja sport-kirándulást tett a Balatonon. A társaság a kenesei partok mentén hótálpakon rendezett futamokat. A »Fridolin«, »Klytemnesztra« és a »Legsebesebb« jég-yachtok felszerelés alatt állanak. A palicsi országos jellegű korcsolya, jégíráng és jégvitorlás versenyeket 1891. január 25., 26. és 27-én fogják megtartani.

Vívómesterek mérkőzése. Benedek Gyula ismert aradi (azelőtt szabadkai) vívómester a múlt hó folyamán

levelet irt szerkesztőségünkhöz, melyben kijelentette, hogy a Fodor Károly műegyetemi vívómester által rendezett mérkőzésekben részt akar venni. E levelet azért nem hoztuk nyilvánosságra, miután Fodor — mint annak idején említettük — csak egy nála járt külföldi mesterrel privátim mérkőzött s nyilvános vívómesteri mérkőzés nincs tervbe véve. Benedek azonban Aradon rendezett a múlt hó 27-én a makói vívómesterrel versenyt, melynek eredményéről a következőket írják Aradról: Benedek Gyula aradi és Kónyai Kiss Albert makói vívómesterek már hirdetett mérkőzése tegnap délután ment végbe, óriási közönség előtt, a »Fehér kereszt« nagytermében. A győztes Benedek Gyula maradt, 8 tiszta vágást adva, melyért cserébe ő csak kettőt kapott. A közönség általános véleménye az volt, hogy Benedek tapasztaltabb és ügyesebb vívó, de Kiss nagyobb elegáncsiával kezeli a kardot. Benedek különben a mérkőzés egész tartama alatt teljesen nyugodt volt, míg ellenben Kiss Alberten meglátszott, hogy a nagy közönség jelenléte zsenirozza.

VELOCFÉDEZÉS.

A velocipéd a hadseregben.

(Képpel.)

Európa majdnem minden hadseregében rendszeresen behozták már a velocipédezt. A futárszolgálatra valóban nélkülözhetetlen is a velocipéd, melynek nagy előnye a ló fölött, hogy sohasem dől ki, nem kér abrakot, s könnyen szállítható.

A mi közös hadseregünk van még a leghátrább e tekintetben; nálunk ugyanis eddigelé csak annyi történt, hogy a bécsujhelyi akadémia növendékei között toborzottak össze egy velocipéd-csapatot, mely aztán egy tanár vezetése alatt kirándulásokat tett.

Az angol és a francia seregekben azonban a velocipédisták rendszeresen be vannak osztva a csapatok közé.

Az angol seregben nemcsak a két kerekű velocipédet használják, mely futár szolgálatokra alkalmas, hanem a kombinált teherhordó velocipédet is; s különösen az angol gyarmatok csapataiban sokszor alkalmaznak tölteny-ládák vitelére velocipédet, melyet több katonára osztottak.

A francia hadseregben a velocipédet főként futárszolgálatra használják s itt képen is bemutatunk egy velocipédező francia gyalogost, kinek egész felszerelése a velocipédnek megfelelőleg van összealkotva.

Katonai szolgálatra természetesen a legalkalmasabbak a biztonsági gépek, melyek a rosszabb utakon is kevesebb veszéllyel járnak, mint a magas gépek. S e mellett a kis biztonsági gépek nem is olyan feltűnőek s a futár észrevétlenebbül surranhat el gépjével az ellenség előtt.

Megszűnt velocipéd-raktár. Budapesten — mint benünket értesítenek — ismét egy velocipéd-raktárral kevesebb lesz: Posch Nándor ugyanis vissza szándékozik lépni a velocipéd-kereskedéstől. Ez is egy sajnálatos jele a velocipéd-sport hanyatlásának.

CSÓNAKAZÁS.

Iskolai regatta. A párisi „Cercle nautique” az idén a boulognei erdő taván tanulók között csónakversenyt fog rendezni. A verseny jun. 14-én lesz.

A tiszai regatta-szövetség. 1891. évi január 10-én Szegeden a Tisza-szálló disztermében zártkörű táncvigalmat rendez. A rendezőség alábbiakból alakult: Zombori Rónay Jenő, a tiszai regatta-szövetség és a Torontáli korcsolyázó- és hajós egyesület elnöke, Kovács Sebestyén Aladár, a temesvári csónakázó egyesület elnöke, gr. Leiningen Armin a titeli csónakázó egyesület elnöke, dr. Nilassy Pál, a szegedi csónakázó egyesület elnöke, Amant Béla, Békefi Sándor, Csonka Ferencz, dr. Faragó Ödön, Gaál Endre, Gollovitz László, Jezerniczky Ákos, Kálmár István, Kass János, Lévy Lajos, Lipcsey Ádám, dr. Lippay Lajos, Löwinger Antal, Madár István, Magyar Endre, Mühlhoff Lajos, dr. Perczel János, Szakács József, Sztrazsik Andor, dr. Ujj Béla, Wagner Gusztáv.

LÓ SPORT.

A kik legtöbbet nyertek. Saint-Genois Móricz gróf érdekes kimutatást készített arról, hogy a monarchia gyepén 1890-ben az egyes istálló-tulajdonosok mennyit nyertek. A kimutatásból közöljük a magyar olvasó közönséget érdeklő adatokat:

A lovak száma, melyek 3000 forintnál többet nyertek:

Tulajdonos neve:

Forint.

10	Esterházy Miklós gróf	112 732.50
8	Kisbéri állami ménes	57 397.50
3	Id. Henckel Hugó gróf	46 864.17
4	Esterházy Móricz gróf	39 685. —
5	Uechtritz Zsigmond báró	37 604.17
3	Gróf Kinsky Zdenko	36 597.50
7	Dreher Antal	36 073.33
3	Báró Rothschild Nath.	31 145. —
5	Báró Springer Gust.	30 230. —
2	Gróf Hunyadi Imre	28 555. —
5	Gróf Erdődy Károly	21 950. —
5	Frohner János	20 990. —
2	Blaskovits Miklós	20 387.50
1	Gróf Zichy Béla	20 085. —
3	Baltazzi Aristide	16 746.25
3	Gróf Forgách Sándor	14 205. —
1	Huszár Béla	12 930. —
3	Blaskovits Ernő	12 360. —
1	Gróf Festetics Pál	12 150. —
3	Gróf Festetics Tassilló	10 790. —
1	Gróf Szapáry Iván	10 057.50
1	Gróf Degenfeld Gust.	7 730. —
1	Berchthold Zsigmond	6 215. —
1	Esterházy Pál herczeg	5 670. —
1	Jankovich Gyula	3 550. —

A Károlyi-Sztáray-féle versenyistálló, a mely a múlt évben különösen „Masseur” győzelmei által tűnt

ki, Károlyi Gyula gróf halála által elvesztette egyik tulajdonosát. Most már bizonyos, hogy a nagy-ur telivérmenést az özvegy Károlyi grófnő továbbra is megtartja, míg a versenyistálló egye ül Sztáray gróf tulajdonába megy át.

TÜZOLTÓ-SPORT.

Az országos tűzoltószövetség ülése. Sopronból írják: Az országos tűzoltószövetség tudvalevőleg jövő évi közgyűlését Sopronban fogja tartani, mely közgyűléssel együtt a helybeli tűzoltó-egyesület 25 éves jubileumát ünnepli meg. A közgyűlés díszelnökévé Finck János kir. tanácsos, polgármestert választották meg, ki e tisztelet a nála tisztelgő küldöttség felkérésére, a legkészségesebben elfogadta.

A kádártói önk. tűzoltók f. hó 26-án, tűzoltói szerelvények beszerzése céljából tánc-mulatságot rendeznek a kádártói iskola-helyiségben.

A kisfaludi önkéntes tűzoltóegyesület szertára alaptökéjének gyarapítása céljából jan. 11-én zártkörű táncmulatságot rendez.

A szergény-agyagosi egyesült önk. tűzoltó-egyesület 1891. január 11-én alapja gyarapítására táncvigalmat rendez a szergényi nagyvendéglő helyiségében.

A tiszta-ujlaki önkéntes tűzoltóegyesület parancsnoksága a tűzoltó felszerelések gyarapítására, Szabó Sándorné (főszolgabíróné) védnöksége alatt január 10-én Tisza-Ujlakon táncvigalmat rendez.

FÉNYKÉPEZŐ SPORT

A fotográfia.

Alig száz éve még, hogy a művészetek e legifjabb gyermeke megszületett, s ime az április 30-án megnyílt amateur-fotografiai kiállítás mutatja, hogy alig van a művészetnek ága, a melyik oly rohamosan fejlődött volna, mint a fotográfia.

Száz év előtt ördögös, mi több, lehetetlen mesterségnek tartották volna egy kép sokszorosítását, vagy egyáltalában másként, mint ecset által való ábrázolását. S ma? A hölgyek csupa unalomból felcsapnak dilettáns fényképészeknek s ma holnap jobban fognak hozzá érteni, mint a főzéshez.

Kell is hozzá műterem és mesterség! Hónuk alá fogják a kis gépet, mely három lábán áll és egy nagy monoklival bír s a hol valami érdekes dolog kinálkozik, tüstént „lekapják”. Olyan igazi sport lett a fotográfálás,

hogy turisták, utazók, de még a kisasszonyok is csak úgy műkedveléshől üzik s ime az ő műveikből egész kiállítást rendeznek.

A fényképezés mesterségéről az embereknek e századig még csak sejtelmük sem volt. A másolás eszméjére a pokolkó-oldat vezette az embert. A pokolkó-oldattal áztatott papíros ugyanis a fény és világosság behatása alatt megfeketedik, s így, ha ily áztatott papírra valami mintát, pl. egy levelet rakunk, akkor körülötte megfeketedik, a levél helye meg fehér marad, de ha e levelet fölveszszük, akkor a világosságtól az egész megbarnul.

Ez a szilhouette-szerű másolás volt a fényképezés első kezdetleges alakja. Ezt Wegewood és Davy kísérlették meg először

e század első évében, de a képet állandósítani nem tudták. E képek állandósításával majd 30 éven át foglalkoztak. Nicefor Nicpec tizenöt éven át tanulmányozta e mesterséget s csakis Daguerrennek sikerült végre feltalálni a módszert, a melyet ő utána Daguerretypának neveznek. E módszernek a titka abban állt, hogy a fény megkivánt behatása után a fény által változó oldatot a lemezeken állandósította vegyi befolyás által. Daguerre eljárása abban állott, hogy az ezüst-oldatos (légenysavas ezüst vagyis pokolkő) lemezeket higanynyal állandósította.

Ez azonban tökéletlen eljárás volt, mert e képek tulajdonképpen fordított, azaz negatív lenyomatok voltak, s csakis fekete alapon tűntek föl valódi képeknek.

Papírosra e képeket először Pallot »varázsolta«, de még mindig csak negatív alakban. Ez által a fényképészet fölkelte az emberiség figyelmét. Eleinte csodás, megfeszítő művészetnek tűnt föl, a mit még a tudósok sem bírtak megfeszíteni, s mégis közel egy félszázad kellett hozzá, a míg az ugynevezett kollodiumot két angol föltalálta. A kollodium (lőgyapot-oldat étherben és borszeszben) már rendkívül élesen tükrözte vissza a tárgyakat s ezek vonalait és árnyalatait s természetes, hogy ezután kizárólag ezt használták.

A legfontosabb vívmány azonban az, ugynevezett pozitív eljárás volt. Eddig a képeket papíron vagy üvegen csakis negatív, azaz fordított alakban voltak képesek előállítani. Az ötvenes évek elején Talbot fölfedezte, hogy e negatív lenyomatu üvegről a képet át lehet ugyszólván ültetni papírra. Azaz, ha pl. egy falevelet tesz az ember az áztatott üveglapra, a fény behatásától az üveg megfeketedik, de a levél helyére a fény nem hatolván, az fehér marad. Ha már most ez üveglapra egy ezüst-oldatos papírost teszünk, ezen a fehér minta helye lesz fekete, mert a fény csak e darabon hatol a papírra, a többi fekete papíron nem. S ez volt egyszersmind a sokszorosítás titkának megfeszítése is. Eddig minden fölvétel egy kép volt, most már lehetett sokszorosítani is.

Ezáltal a fényképészet két mesterséggé vált: a fölvétel és a kivétel. A fölvételt a kamera-obskurával eszközlik s az üveg negatív matriczáat adja; erről kapják »kopirozás« utján a papír-pozitív képét.

A negatív matricza fölvételénél az üvegre mindenféle készülékre volt szükség, de főleg a tulajdonképeni fotografáló gépre, mely a kamera-obskurából áll, és a lencséből, a mely három lábbon áll. Az első lencsét Petzwall használta Bécsben, s ennek az az előnye, hogy rajta keresztül a fény intenzívebb hatású az áztatott üveglapra s a domború alakokat is laposan adja vissza a hátsó lapon. A mai tökélyre Dallmeyer emelte e készüléket, Steinheilal egyetemben; ez utóbbi találta föl a tájképekhez való lencsékét is.

Ilyen rohamos fejlődés mellett nem csoda, ha az arcképfotografia, magas tökélye folytán olyan kedvelté s elterjedté vált, s hogy a fényképezés ma mily magas fokon áll, mutatja az a mindenféle czél, a melyre alkalmaztatik.

Az arcképezésben is csodálatos eredményeket értek el, nemkülönben a tájképfelvételekben is. Mert a fényképészetnek meg vannak a maga »csodái« is. Nem csoda-e például az, hogy lefotografálják a holdat? mint ezt Rutherford new-yorki fényképész tette. Nem bámulandó dolog-e, hogy lefotografálják a csillagokat s a napfogyatkozást? Ily felvételeknél a távcső képviseli a kamarát.

Igen érdekes a nagyító fotografia is, a hol a nagyítás a nap sugarai által eszközöltetik, mint a laterna magikánál, s a mikroszkopikus fényképezés, a melynél nagy tárgyak kicsinyítve lefényképezetnek. Azzal láthatlan dolgok fotografáltak le, ezzel láthatlanul fényképeznek. Ez utóbbi eljárást használták a francziák Páris ostrománál. A sok táviratot kicsinyre fotografálták s galambpostán továbbították. A megérke.ési helyen nagyítókkal olvasták el.

Az a hajdani adoma, hogy valaki este akarta magát fényképeztetni, szintén megvalósult. Villanyosság s magnézium-láng mellett egészen jól lehet fotografálni s Divald csak nemrég fotografálta le a dobsinai jégbarlangot villanyvilágítás mellett.

S hogy mily gyorsan lehet fotografálni, erre elég bizonyíték, hogy egy lipcsei fotografus az üggető lovat lefényképezte, másodpercenként három szituációban. Az ugynevezett pillanatnyi gépeknél csakis az amatőrgepek újabbak s éppen ezek feltalálása által terjedt három év óta az amateur-fotografia oly nagyra. Az amatőrök rendszeren csak a negatív, üveg matriczáat készítik el; a fényképész kiretusirozza és pozitív képet készít belőle.

Mindenesetre örvendetes jelenség, hogy hazánkban a fényképészet annyira haladt, hogy már amateur kiállítás is rendezhettek.

Vértess József.

IRODALOM

Vadászati ismeretek kézikönyve fog megjelenni az orsz. vadászati védegylet kiadásában. Sport-irodalmunkban ez ág meglehetősen parlagon hever, jó gondolat tehát ily műnek a kiadása. A vadász-fegyverekről, ebekről s egyéb vadász-szerszámokról Belházy Jenő erdőtitkár fog írni, a vadak állattanáról Szécsi Zsigmond erdészakadémiai tanár, a vadászat módjáról pedig Illés Nándor főerdőtanácsos. A műben felhasználják a legújabb külföldi szakirodalmat, de első sorban a hazai viszonyokra lesznek tekintettel, mi a sok illusztrációról is mondható. A három kötet 70—80 nagy nyolczadrétű ivre fog terjedni körülbeül 1000 illusztrációval és 30 rajzmelléklettel. A fűzött példány megrendelési ára 12 frt, diszkötésűé 15 frt. A megrendelések mielőbb Grill K. udv. könyvkereskedésébe küldendők.

Báli idén yre!

- egy frack öltöny
- 1 claque vagy cilinder
- 1 pár lakk czipő
- 1 báli ing
- 1 pár báli keztyű
- 1 fehér nyakkendő
- 1 pár fekete harisnya
- 1 selyem zsebkendő

Ezen fent felsorolt teljes báli toilett a legelegánsabb kivitelben 100 frtért megrendelhető.

Várady Béla

férfi divat-üzletében

Budapest, Váci és Kishid-utca sarkán.

Női téli kabát.

Különösen koresolyázásra ajánlatosak.

Cim: Confections-Salon

Wien

Mariahilferstrasse 25.

KARLSBADI

cipő-külön-

legességek.

Kajári
Dezső

Budapest, Dorottya-utca 8. szám a.

Ajánlja legdusabb választékban

férfi-, női- és gyermek-cipő-árúit

séta- és pramenade-cipőket

a legolcsóbb árak mellett. — Különös figyelemmel

regatta-, velocipédező-, turista- és hegymászó
tornaczipőket, vadász csizmákat

mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek és gyermekek részére

ugymint Legújabb openkát vagy boeskorokat,

világos bőr- és gummitalpu cipőket

nagy választékban raktáron tart.

Vidéki megrendelések mérték vagy minta cipő szerint leggyorsab-
ban eszközöltetnek.Az egyetlen magyar könyv a
korcsolyázásról

A korcsolyázás kézikönyve

Írta:

PORZSOLT JENŐ.

Számos képpel. Ára 1 forint

Kapható:

Lampel R. (Wodianer F. és fiai)

udvari könyvkereskedésében

Budapest, Andrásy-ut.

SCHUNDA VENCZEL JÓZSEF

csász. és királyi szabad.
udvari hangszergyára.a magy. kir. operaház és a
nemzeti színház szállítója.

Vonó-, ütő-, réz- és fa-fuvó-hangszerek

Saját találmányu javított és szab.

czimbalmok pedállal és a nélkül.

Allaga-féle czimbalom-iskola I. és II. rész, u. m. több
átírat is nálam jelent meg és kapható.

Hangszer alkatrészek és hurok.

Budapest, magyar-utca 26. sz. (saját házában.)

A NEW-YORK

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Alapította ott 1845-ben s tisztán kölcsönösségen alapul.

1-90. január 1 én az aktívák 544 millió frankra rugtak.
Felosztható nyereség-többlet 38.961.119 frank.A tőkeletétek jövedelme 23 1/2 millió frank, ami az ak-
tívák 5% és a tartalék 5 1/4 %-át teszi.Fennállása óta, 1890. január 1-ig a társaság biztosi-
tottjainak kifizetett ... 670,325,511 frankot.Az 1890-ben ujonnan felvett biztosítások 783 mil-
lió frtra emelkednek.A társaság Európa fővárosaiban, épügy mint Ázsiában
Afrikában, Amerikában, fiókokat állított fel. Miután tiszt-
án kölcsönösségen alapul és miután nincsenek részvé-
nyesei a tőke és nyereség a biztosítottak kizáró-
lagos tulajdona marad

Referenciák Magyarországon:

A magyar általános hitelbank.

A magyar kereskedelmi bank.

Közelebbi felvilágosításokat ad

A NEW-YORK

életbiztosító társaság igazgatósága

Budapest, V. Deák-Ferenc-tér 1. sz.

Különlegesség: Prince of
Wales férfi-övek.Az összes sport-
nemekhez szük-
ségelt ruházati
cikkek u. m.verseny és
training
INGEK.nadrágok, sapkák és cipők legna-
gyobb raktára.

Sigmund József

Budapest, IV. Városház-utca 2-4.

Az iskolai tornázás összes ruházati kellékei.

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Égész évre..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ

PORZSOLT KÁLMÁN

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal

Budapest, Rökk-Szilárd
utca 4.

Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az „Achilles” Sport-Egylet, az „Aradi Korcsolyázó-Egylet, a „Balaton-Egylet”, a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet”, a „Budapesti, hegy vidéki turista-Egylet”, a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet”, a Budapesti Torna-Egylet, a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet”, a „Debreczeni Torna-Egylet”, az „Egyetemi Athletikai Club”, „Első Magyar Vivó-Egylet”, az „Érsekújvári Vivó- és Torna-Egyesület”, a „Fertői Csónakázó-Társaság”, a „Győri Csónakázó-Egyesület”, a „Kassai Korcsolyázó-Egylet”, a „Kolozsvári Athletikai Club”, a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet”, a „Főv. Vivó-Club”, a „Körmendi Athletikai Club a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet”, a „Magyar-Ovári Torna- és Vivó-Egylet”, a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet”, a „Makói Torna-Egylet”, a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet”, a „Lévai Torna- és Vivó-Egylet”, a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet”, a „Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet”, a „Nagy-Bányai Korcsolyázó-Egylet”, a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet”, a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet”, a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet”, a „Nemzeti Hajós-Egylet”, a „Neptun Budapesti Evező-Egylet”, az „O-Becsei Kerékpár-Egyesület”, az „O-Budai Torna-Egylet”, a „Pécsi Athletikai Club”, a „Pozsonyi Hajós-Egylet”, a „Pozsonyi Torna-Egylet”, a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet”, a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet”, a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-Egylet”, a „Selmeczi Akadémiai Athletika-Club”, a „Soproni Korcsolyázó-Egylet”, a „Szabadkai torna-Egylet”, a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör”, a „Szegedi Csónakázó-Egylet”, a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet”, a „Szegedi Torna-Egylet”, a „Székely-Udvarhely Korcsolyázó-Egylet”, a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet”, a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet” és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycle-Egyesület)”, a „Pápai korcsolya-egylet”, a „Torontál korcsolyázó és hajós-egylet”, „Szeged Ke-rékpár-egyesület”, „Sportkedvelők köre”, „Veszprémi torna egylet”, „Tordai korcsolyázó-egylet”, „Budapesti Torna-Club”, „Zombolyaiathletikai club”

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

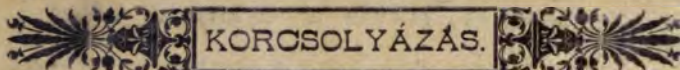
Lapunk nyolczadik évfolyamának elején tisztelettel kérjük az előfizetések megújítását.

Előfizetési ár:

negyedévre 1 frt, félévre 2 frt, egész évre 4 frt.

Az előfizetési pénz legcélszerűbben postautalványon a „Herkules” kiadóhivatalába (Budapest, Rökk-Szilárd utca 4.) küldendő.

Állami tanintézetek a miniszteri rendelet értelmében, az iskola költségvetéséből fizethetnek elő.

Ingyen korcsolyázó helyek Budapesten.

(Inditvány.)

A fővárosnak annyi vize van, mind a mennyi egyetlen nagyobb városnak sincs Európában, mégis nyáron az utcák locsolatlanok, egész városrészek szomjaznak a kanikulában, sőt, ha valami nagy tűz kiüt, leggyakrabban nincs mivel oltani. Valamint a cseppfolyós állapotban levő vízzel nem tud gazdálkodni a főváros, azonképpen nem tudja azt felhasználni, mikor jégge fagy. Az egész főváros területén nincsenek ingyenes korcsolyázó helyek, melyek pedig az egészség szempontjából épp oly szükségesek lennének, mint nyáron az ingyenes uszodák vagy sétányok. Éppen annak a közönségnek volna szüksége erre, a mely sem a drága és borralalókkal súlyosított uszodadíjakat megfizetni nem tudja, sem az 1 frtos, 50 krajczáros, 30 krajczáros belépti jegyeket a „zárt-körü jégpályákra” megváltani nem képes. Hisz ez őszszeg egy napi élvezést képvisel, mikor a fűtés is olyan drága. De hát ez már rendszer a fővárosnál, hogy „semmit sem ingyen”, hadd fizessen a polgár, mely nyáron át még jó levegőt sem szívhat, mert nincsenek sétaterrek; gyermekei ott sinylenek egész éven át a szűk udvarokban, vagy az utcán kényszerülnek szaladgálni, kiéve az elgázolás veszedelmének, a melyről folyton szó van a fővárosi balesetek krónikájában. A mi jégpálya volna, azt a fővárosi gazdálkodás, mely a szunyogot le-

csapolja, a tevé meg elnyeli; bérbeadja, a miből nincs is valami sok haszna, mert a szintén ismeretes „kezelési költségek” mellett, vajmi kevés tiszta haszon marad. A városligetben már a legutolsó pocolyát is bérbe adja a főváros; nincs ott hely ingyenes közönség számára. Legalább annyit megtehetne a fővárosi tanács (ha ugyan képes volna valamit tenni), hogy a városligeti tónak azt a részét, melyet sem a korcsolya egylet, sem a bérlő nem használ, az ingyen korcsolyázók számára használatosvá tenné. Az sem kerülne valami nagy erőmegfeszítésébe, ha kieszaköznél, hogy a Stefania-uti jégpályán, mikor arra az egyletnek szüksége nincs, az ingyen korcsolyázó közönség iringálhasson. Hiszen annak a sok fővárosi léhűtő csősznek, ki nyáron a ligetet őrzi, télen pedig a medvék álmát aluszsza, legalább egy kis dolga akadna felügyelni az ingyenes jégpályákra. Minden kerületben több ilyen ingyenes jégpályát is kellene létesíteni. Minden városrészben van sok fővárosi üres telek, melyek alkalmasak volnának ilyen ingyenes jégpályákra. Hisz már erre elég példa is van. Így a muzeum udvarán, a nemzeti tornacsarnok kertjében, több magánkertben saját használatra igen szép jégpályákat létesítettek. Ott van a Császárfürdő előtt a nagy Holt-Dunaág, mely csak úgy kínálja magát ilyen ingyenes jégpályául, hanem erre a főváros nem gondol, valamint arra sem, hogy épen itt e helyen sétateret létesítsen, hanem ott hagyja azt a limbust nyáron a békáknak, télen pedig amugy haszontalanságnak. Igen szép ingyenes jégpályákat lehet létesíteni a külső állói-ut mentén, hol már kész tavak is vannak, csak gondozni kellene a jeget, de hát ettől a kis gondtól fél a főváros s csak akkor fogja megcselekedni, ha majd ráparancsolnak, vagy épen utánozni lehet majd Bécsét.

(N)

A „Columbus” korcsolya.

Rohonczy Gida találmánya.

Rohonczy Gida a „Herkules” 1889-iki karácsonyi számában a következő emlékmondatot írta:

„Az az igazi sportsman, ki az általa kedvelt

sportot nemcsak űzi, hanem azt fejleszteni s egyuttal annak módját, eszközét tökéletesíteni is igyekeznek.

Akkor talán kevesen sejtették e sorok igazi jelentőségét. Most azonban, hogy Rohonczy Gidának két sporttalálománya: az „Achilles” csukló-szűj és a „Columbus” korcsolya meghódította a sportvilágot, most már mindenki elismeri, hogy Rohonczy Gida „az az igazi sportsman”, ki a sport eszközeit is tökéletesíti. Csukló szűjét már régen bemutattuk olvasóinknak képben is; ezuttal a „Columbus” korcsolyát írjuk le:

A „Columbus” korcsolya a korcsolya-sport terén nagy újítást jelent és az eddig elismert legtökéletesebb korcsolyával, a cipőhöz srófoltt „Jakson Haynes”-sel szemben is haladást képez, a mennyiben a „Columbus” a „Jakson Haynes”-nek legnagyobb fogyatkozását, t. i. az annyira alkalmatlan és az egészségre is ártalmas cipőcserét, elkerülhetővé teszi.

A „Columbus” az eddig létező, mintegy 150 korcsolyaszabadalomtól a következőkben tér el: 1. A cipő talpához könnyen s gyorsan odaerősíthető s ép úgy le is vehető. 2. Használatkor a megmozdíthatlanságig rögzíthető a talphoz, s ennek következtében a korcsolyatartó szíjnak teljes elmellőzésével is, a legnagyobb biztonságot nyújtja. 3. A talpnak mindig egy és ugyanazon helyén áll. 4. Egyszerű szerkezete folytán könnyen tisztán tartható. 5. Főleg kirándulások alkalmával a kabátzsebben is könnyen hordható, s végre az egész világra szabadalmazott szárnyas anyacsavar szerkezete következtében, bármely formájú korcsolyalapra alkalmazható.

Az idő rövidsége miatt a „Columbus” eddig csak 4 korcsolya-egyesület választmányának, t. i. a budapesti, bécsi, pozsonyi és pécsinek mutatott be.

Mind a 4 korcsolya-egyesület, választmányának jegyzőkönyvi kivonathan adott nyilatkozata szerint, a „Columbus”-t *egyhangulag* az eddig létező összes korcsolyatalálmányok közt a *legcélzzerűbbnek* ismerte el.

E korcsolya több apró, hozzátartozó alkatrészei miatt, a gyári czimkével leragasztott fadobozban kerül forgalomba, melyen föl van tüntetve az illető korcsolya nagyságának a száma — a szükséges lábhozhoz képest — centiméterekben 20—31-ig, továbbá a korcsolya lap alakja és elárúsítási ára.

Minden doboz tartalma a következő:

1. Egy pár „Haynes” vagy „Halifax” korcsolyalap, legfinomabb kovácsolt aczélből, melynek talprésze edzett s már ily állapotban kissé homorúra köszörült s 2 csavarjával együtt nickelezett.

A lap egyik oldalán „Columbus”, s orrán sas-szárnyas korona, másik oldalán pedig a feltaláló (Rohonczy G.) neve, s orrán a korcsolya nagyságának száma van bevésve.

2. A korcsolya számának megfelelő 4 darab (I., II., III. vagy IV. nagyságú) szárnyas anyacsavar, mely nickelezett vagy aranyozott (galvanizált).

Az anyacsavar lapjának felső részén egy korcsolyás cipő, alul pedig a feltaláló (Rohonczy G.) neve van bevésve.

3. Egy kisebb doboz következő tartalommal: 4 drb. 2 acél- és 2 pléh (dupla-talplemez); 2 drb. acél saroklemez; 20 drb. talplemez-sróf, sárga rézből; 10 drb. saroklemez-sróf, sárga rézből; 1 drb. anyacsavarkulcs, mely egyuttal tisztító szög; 1 drb. srófhúzó; 2 drb. saroklemezfedő, kaucsukból; 4 drb. filz talplemez-betét; 1 pár a lemezeknek a cipő talpán való

helyének meghatározására szolgáló papirtalp, a korcsolya nagysága szerint. 1 használati utasítás.

A „Columbus” korcsolya minden duplatalpu cipőre alkalmazható, ha a talp még jó és kizárólag bőrből készült.

A saroknak azonban úgy a férfiak- mint nőknél közep-magasságának s legalább is *angol* sarok formájának kell lenni. Legcélzzerűbb talpvastagság: gyermek-lábnál 8 milliméter; női-lábnál 9 milliméter; férfi-lábnál 10—11 milliméter; sarokmagasság 2—2½ centiméter.

A felerősített korcsolya lapjának a láb hosszának megfelelő egyenes fekvéssel kell birnia, és hogy a lap hosszban a nagy lábujj és második ujj közé essék: továbbá a talp- és saroklemezek egymástól való távolsága, a korcsolya feltehetése szempontjából precizen tartandó; ez okokból a lemezek helyének helyes és pontos kijelölése és azoknak felillesztése és felerősítése a legnagyobb fontosággal bír, ha e korcsolyát használni óhajtjuk. Hogy tehát a lemezeket a cipőtalp kellő helyére erősíthessük, a korcsolya, és e szerint a cipő hosszának is megfelelő papir talprajzokat, mint a rajz külső vonala mutatja, ollóva kivágjuk, s a talpformát, nyert rajzot a cipő talpával helyezzük, és pedig úgy hogy a cipő talpának orra a papirtalp által teljesen fedve legyen, s így a cipő- és papirtalp közti esetleges pár milliméternyi különbség a sarokrészen maradjon, s hogy a papirtalp tengelye a cipőtalp hosszának közep-vonalára essék.

A papirtalpat a cipőtalpra így ráillesztvén, egy gombostűvel a talp- és saroklemez külső formájának pontokkal jelölt töréseit, ugyintén a belső, keresztben vonalozott, s a férfitalpnál hosszukás, a saroknál négy-szögletes forma sarkainak, szintén pontozott helyét keresztül bökjük.

Ily módon már a cipőtalpon úgy a lemezek kellő helyét, valamint a korcsolyacsavar két fejének beillesztésére szükségessé válendő űr formájának helyét is birjuk.

Ezután következik a cipész munkája, t. i. véső vagy késsel oly mélyre vándó ki a talpbőr, a mint az a talprajzon ki van tüntetve, a mely mélyítési méretek szintén pontosan beírtandók. Ennek megtörténtével a dupla talplemezt, — a hogy össze van kötve és a mint a rajz mutatja — kellő helyére fektetve, a rövidebb srófokkal a talphoz, az egyszerű saroklemezt pedig — szintén, mint a rajz mutatja — a hosszabb srófokkal a sarokhoz erősítjük.

Ha azonban a talplemezt még biztosabban és tartósabban óhajtjuk a talpba erősíteni, vegyünk circa 3 milliméterrel hosszabb rézsrófot, mint a milyen vastag a talp, s a srófok besrófolása után a cipő belső részén kibújt srófok helyét lekalapáljuk, és pedig olyképen, hogy a cipőt vas üllőre huzva, a srófot kívülről verjük, míg a sróf hegye a vason ellapul, s azután még egy vékony talpbélelt ragasztunk a cipőbe.

A korcsolya feltevésénél előbb a korcsolya hátsó szögét illesztjük a saroklemezbe, negyedkörív fordítással az első szög is talplemezéhez jutván, ide beillesztjük s helyére hátra toljuk; ezután előbb a talpra, ezután a sarokra rácsavarjuk, de csakis kézzel, a szárnyas anyacsavárokat, mert szabadkézzel ép annyi erőt lehet kifejteni, a mennyi a korcsolya felerősítésére szükséges; ezért is az anyacsavar kulcsa csakis a levételnél alkalmazandó szükségből, ha t. i. ujjaink megdermedtek, vagy ha a korcsolya a cipő talpához fagyott volna, s akkor is csak az első félkörív fordításával.

A cipőbe illesztett talp- és saroklemezek a járásban akadályt nem képeznek és nedvességet át nem bocsátanak, mert ép ennek meggátlása szempontjából a talplemezek duplák.

A korcsolyázásról.

Irtó: Gisser Gyula tornatanár.

A korcsolyázás azon érdekes látványok egyike, melyeken az ember, az elemek, és a természeti erők által elé gördített akadályokkal megküzd, s azokat legyőzi. — A víz, mely első tekintetre arra látszik szánva lenni, hogy az ember mozdulatainak határt szabjon, kénytelen neki szolgálni, s elősegíteni azt: hogy a kérdéses mozdulatokat nagyobb könnyűséggel végezhesse. — Az ember átúszva a folyókat, alámerül a tenger mélyébe, s alig vonja be a fagy a víz fenekét egy csekély jégvártyával, az északi sark lakója máris a csalékony felszínen leng, nem gondolván azzal: hogy halálát a vékony, törékeny, s könnyen összeomolható anyagban lelheti. A sima felszín, nem szolgáltat lépteinek annyi erőt s biztonságot, melylyel a száraz földön lépdel; s elvonni látszik tőle azon eszköz, mely által alsó tagjait használhatja; — azonban találékonyságától vezéreltetve, lábait aczéllal edzi, és a jégen csúszván, mindazon előnyöket élvez, melyeket a legcsekélyebb, avagy a legerősebb dörzsölés részére szolgáltat; — ezek által a madárrepüléshez hasonló gyorsasággal mozog, tagjainak erejét azon nyomatékmal működtet, melyre inai képesek.

A korcsolyázás, melynek alapját a bátorság és találékonyság képezi, ugy ezen, valamint a testi ügyesség tekintetéből is megérdemli a figyelmet. A korcsolyázás kétségen kívül a legszebb testi gyakorlatok közé tartozik, s minthogy általa a test mozgékonyasága, s annak szép magatartása hathatósan előmozdittatik, megérdemli, miszerint szabályszerű tanulmány tárgyát képezze.

Terjedelmes és drága művek tanítják a lovaglász mesteriségét, mely az embert hiúságának szinte oly hízogó modorban tünteti elő, minthogy szilárd akarata által, melytől erőt kölcsönöz, képes egy nagy erős állatot fékezni, úgy, hogy az keze gyenge mozdulatának, és lábai csekély nyomásának engedelmeskedik, és annak gyorsaságát magáévá teszi. — A korcsolyázás, mint művészet, az embert arra tanítja, hogy mikép lehessen egy oly elem felett lebegnie, mely reá nézve vérszteljessé válhat; hogy látszólag lehetetlen fordulatokat véghezviessen; hogy saját erejéből fejlesztett gyorsaságával a ló futását túlszárnyalhassa; hogy lábaival a jégtükörbe oly ábrákat vészhessen, a minőket a mathematicus papíron alig képes jobban rajzolni; — e művészet valóban megérdemli, hogy az utóbbival párhuzamba állíttassék.

Legyen szabad, e hasonlatot még egy kissé továbbra fűznöm. Ha a lovaglász és korcsolyázást az ahhoz megkívánt testi mozgékonyaság ügyességének szempontjából tekintem: merem állítani, hogy az előbbi csekélyebb érke be, mint az utóbbi. Kényelmes nyergen ülve, czombjai közé a lovat szorítva, s a kengyelekre támaszkodva, ugyanis könnyebb a lovaglónak, mint a korcsolyázónak az egyensúlyt megtartani, ki késők keskenységű talpacskákon, melyek a legcsekélyebb lökés után a sima jég lapon iramlanak, kénytelen futni.

A lovaglász mesteriség megtanulására a legnagyobb előkészületek tételnek, holott a korcsolyázást minden gyermek sajátjává teheti. — Ezen körülmény azonban nem a lovaglász mesteriség, — mint inkább mindennemű más mellékes viszonyokban rejlik.

A lovaglász ugyanis számos vidéken a közönséges közlekedés és használat egyik főágát képezi, és az utazás, és a kényelmesség egyik legnagyobb előmozdítója gyanánt tekintendő. — A ló tulajdonosa büszke arra, hogy magas állaton ülve, Centaur gyanánt képes az emberi ész s erőakaratot a ló sebességével összhangzásba hozni. — A ló, — a kutya természetéhez hasonlóan — engedelmes. s uráhozi ragaszkodása folytán némileg annak barátja lévén, ugy a vadászat, valamint a harcz, és a sebes s gyors utazás tekintetéből nélkülözhetlen. — Ezen, de különösen még azon tekintetből is, mert a ló tartása költséges, ennek folytán tehát inkább a gazdag s előkelő egyéneket illeti, kimagyarázható azon körülmény, hogy a lovaglász mesterisége a többiek felett előnyt gyakorol. — A mit Dél-Amerika Abissone nevű vadjai, és az őskori németek a lovaglász tekintetében minden szabályok nélkül végeztek, azt jelenleg vagyoniilag tehetőséges, s rendjelekkel felruházott egyének nevük, s címük czéje alatt mintegy szabályszerűen gyakorolják.

Azon diszes tüntetés, — melyet a lovaglász nyilvános alkalommal, mint p. o. verseny, vadászatkor s. a. t. előidézni képes, a lónak ezer általános használhatósága, ezen, az érzéket csábító s nemes testi gyakorlatok fejlődésére alkalmas eszköz, a lovaglász kétségen kívül a korcsolyázás fölé helyezte. — A korcsolyázás az évnek csakis kevés hetein át gyakorolható, és a sebes utazás tekintetéből csakis az éjszakai tartományok — nevezetesen Hollandia s annak csatornáin át használható. — A korcsolyázás ennek folytán — ritka esetek kivételével külső tüntetésekre aligha alkalmas, s inkább a csendesebb mulatságok közé sorolható; a jégtükör azonban ugy a leggazdagabb, valamint a legszegényebb sorsu egyének részére nyitva áll, és sokkal közönségesebb s általánosabb, semhogy a korcsolyázás, s minden a jégen gyakorolható mulatságok különös s drága előkészületeket igényelnének, habár ezt a jelzett mesteriség tárgyi-lagosan véve, megérdemelné.

A testmozgalmi gyakorlatok közepette, melyik tünteti fel a nagyobb finomságot, és a test szép magatartását inkább, mint a korcsolyázás? — vajjon ezen mozdulatok nem képesek-e inkább előtűntetni a test rugékonyságát, a tagok kecsességét, mint a lovaglász, a mely csakis a kéz és a láb mozdulatai s ezen lejtések örökös egyformaságától tétetik függővé? A lovaglász, a mesteriség tanulója inkább a ló, mint az ember; a korcsolyázás, a tornász- és az uszásnál maga a test azon tényező, mely a szükséges mozdulatokat véghezviszi, s ez által önmagát fejleszti, s erősíti.

Legyen egyébiránt erről elég mondván! — Szándékom nem volt az, hogy én a korcsolyázást a többi testgyakorlatok rovására emeljem, de megmutatni kívántam hogy ezen mesteriség szabályszerű kiképzésre csakugyan alkalmas és méltó is.

(Folytatása következik.)

Korcsolya-versenyek Budapesten. A budapesti korcsolyázó-egylet f. hó 18-ikán korcsolyaversenyeket rendez a városi terven. Lapunk nyomtatása épen összeesvén a versenyekkel, csak jövő számunkban közölhetünk tudósítást; de tájékozásul közöljük a program fő részét: 1. *Megnyitó verseny*: a kijelölt pályán egyszer körül. (Körülbelül 400 méter.) Első, második és harmadik beérkezőnek emléktárgy. Betét 1 frt. 2. *Iffju:ági verseny*: a kijelölt pályán egyszer körül. Nyitva 16 éven aluli egyleti tagok számára. Első, második és harmadik beérkezőnek emléktárgy. Betét nincs. 3. *Nagy sikverseny* (Record verseny): 1 angol mérföld (1609 méter). Nyitva amatőr urkorcsolyázóknak, kik valamely budapesti jégpályán időnjegygyel bírnak. Első, második és harmadik beérkezőnek em-

léktárgy. Ezen kívül elsőnek aranyérem, ha a távolságot $4\frac{1}{2}$ percznél rövidebb idő alatt futja be. Betét 2 frt. 4. Verseny hátrafelé: 300 méter. Elsőnek és másodiknak emléktárgy. Betét 1 frt. 5. Müverseny a tullanpon kiirt műsor szerint: a) Iskola-korcsolyázás három versenydíjjal. b) Szabad választás szerinti korcsolyázás 5 percznyi maximális időtartammal — Három versenydíj. Betét 2 frt. 6. Páros tánc-verseny Jakson Haynes keringőben. Ur és hölgyből álló párok számára. Emléktárgyak a két legjobb tánczó párnak. Betét nincs. E versenyre elégséges a trombitaszó után jelentkezni a bírói emelvényénél.

„Az angol korcsolyázók mestere“ címért a napokban mérkőztek meg Angliában. A versenypályának a Glen folyón, (Lincoln grófság), Spaldingtól nem messze, volt 16-09 kilométernyi út kimérve. A versenyben csak hivatásszerű korcsolyázók vehettek részt, azonban Smart Jakab és See György, a két legjobb angol korcsolyázó, elmaradt a mérkőzésről. A versenyek eredményét különben kiélegetőnek tartják. Elsőnek Pickering T. érkezett be (38-53) s nyerte el a lincolnshirei korcsolyázó egyesület (Lincolnshire Skating Assotiation) által kitűzött öt fontnyi (50 arany forint) díjat. Ezenkívül még 4 díj volt.

A föld legjobb korcsolyázója. Több ízben itunk már az amerikai Donoghue Józseféről, kit a föld leggyorsabb korcsolyázójának tartanak Donoghue a múlt kedden Amsterdamban egy $\frac{1}{2}$ és egy 2 angol mérföldnyi pályán nagy előnnyel nyert. A rövidebb uton 1:25 és a hosszabbon 6:10 $\frac{1}{2}$ idővel futott, — Donoghue hazájába, Amerikába indul, hol e hó utolsó hetében tartják meg a mérkőzéseket a korcsolya-mesteri címért.

A korcsolyázó ország. Hágából írják: Ugy szólnán az egész Németalföld egy korcsolyapályává változott. Öreg emberek, a kik már régen abbahagyták e sportot, az idén újra föl-kötötték a korcsolyát. Egyik jégpálya a másikat éri. Hágában nagy álarczos ünnepélyt rendeztek a jégen. Holnap és holnapután lesz a mérkőzés az amsterdami korcsolyázó-egyesület pályáján „a föld korcsolyamestere“ címért. Donoghue, amerikai korcsolyázó, kiről megirtuk, hogy a norvég versenyeken minden sport-embert bámulatra ragadott gyorsaságával, már megérkezett Amsterdamba s minden nap gyakorolja magát. Azt hiszik, hogy Fredericksen, a norvég korcsolya-bajnok is elmegy a versenyre. — A tél az egész országban olyan erős, aminő az 1870. nem volt. Amsterdamban attól tartottak, hogy elfogy a tüzelőanyag. Ez irányban azonban még nem kell veszélytől tartani, mert sok kőszén és cocks van a városban fölhalmozva. — A hajózást természetesen az összes belső csatornákon beszüntették. A hajók a jég miatt Amsterdámig sem tudnak fölhatolni, s a rakományt szánon hordják be a városba. A gyárak közül egy-pár ideiglenesen beszüntette az üzemet.

TORNA

Az „Ó-budai torna-egyesület“ január 10 én tornász-táncz-estélyt rendezett fényes sikerrel. A rendező bizottság a következőkép alakult meg: Gergely Jakab, egyl. elnök, Schwarzkopf Antal egyl. alelnök, Szende Alajos egyl. titkár. Baer Ernő, Beyer Alvin, Bodh József, Bonin István, Botzenhardt Ferencz, Breitner Károly, Bulfon János, Cserny Károly, Doktor Károly, Eckenberg Károly, Gazdik János, Gründler Károly, Halász Gyula, Hirschecker Gyula, Janczer Lajos, Kercser Károly, Koller János, Köcher Nándor, Kranovitz Dezső, Kudelka Károly, Lehner Károly, Lesch György, Linzenpoltz János, Dr. Mittelmann B., Neliba Ágoston, Perschmann Nándor, Popp János, Rosenzweig Adolf, Ruh Géza, Seidl János, Schinabeck Engelbert, Schmiedkunz Lőrincz, Schreiber József, Sipos Imre, Spindler Lajos, Steiner Ignác, Szabady János, Tolth József, ifj. Zboray Béla, Zboray Gyula rendező-bizottsági tagok. A négyest 60 pár tánczolta. Jelen voltak: Láng Györgyné, Bonin Ágostonné, Buresch Györgyné, özv. Benedekné, özv. Domokosné, Gründler Jánosné, Sergejli Jakabné, özv. Graefenthalerné, Hafranek Nándorné, Hauser Gyuláné, Hauszmann Józsefné, Hilberth Vilmosné, Holzbauer Mátyásné, Janczkyné, Kecsksé Ignáczné, Kohnné, Hámaier Antalné, Lencz Jánosné, Martin Jakabné, Prohászkané, Perschman Antalné, Prohászka Györgyné, Ruh Gézáné, Szegerné, Schinabeck Engelbertné, Schinabeck Károlyné, Schwarzkopf Antalné, Schreiber Józsefné, Steiner Manóné, Litz Károlyné, Szeszits Adolfné, Terschág Frigyessné, Wilerné, özv. Zarádin Antalné, továbbá: Láng Marika és Ilona, Bonis Gizella, Buresch Irma, Behring Magdolna, Bauer Róza, Domonkos nővérek, Eisler Malvin, Hauser Irma, Hauszmann Róza, Holzbauer Emilia, Janera Ludmilla, Janczky nővérek, Karpf nővérek, Merlin Ma-

riska, Markovics Ilka, Mészáros Róza, Perschmann Teréz és Irma, Pinkai Róza, Szeger Róza, Schiró Emilia, Steiner nővérek, Litz nővérek, Szeszits Erzsébet, Weidhoffer Malvin, Wo-dianer Sarolta, Wilner nővérek, Zarádin Friderika.

Nemzeti tornaegyesület. Házi versenyt rendezett a nemzeti-torna egyesület e hó 17-én, Szentkirályi-utcai helyiségében

VADÁSZAT

Lakatos Károly.

A kik vadásznak, ritkán irnak s a kik irnak, ritkán vadásznak.

Meg kell tehát becsülni azokat a vadászokat, a kik a vadászat irodalmával is foglalkoznak s a mennyire pusztítják a vadakat, annyira gazdagítják a vadászati irodalmat.

Lakatos Károlyban ilyen ritka jeles sportsmant mutatunk be, ki ép oly kitűnő vadász, milyen jeles szakíró.

Különösen a röplő vadaknak alig van alaposabb ismerője Magyarországon Lakatos Károlynál. Valóságos tudományos szenvedélyvel figyeli meg az állatok életmódját s nagybecsű munkákban közli észleleteit. A vadász-világnak Lakatos hű arczképével kedveskedünk.

Udvari vadászatok Radmerből írják jan. 4-ikéről: A tegnapi vadászaton 13 zergét lőttek, még pedig a király három, Lipót bajor herczeg kettőt és Ferencz Salvator főherczeg egyet. — Ötödikéről ezt írják: A tegnapi vadászaton kilencz zergét lőttek; ezek közül a király ö felsege kettőt terített le. Este fél hatkor udvari ebéd volt, melyen a vadásztársaság tagjain kívül: a kerületi főnök, a községi lelkész, Sedlacek bányaigazgató és Braunsen birtokos vettek részt. Hatodikán két hajtság volt, még pedig délelőtt a Hundskogelen, délután a Bergerriedben. A vadászat után ö felsege elutazott.

A hideg és a vadászat. Mint több felőlről távirják, a nagy hideg, mely most országsherte uralkodik, rendkívüli károkat okoz a vadállományban. Vannak vadászterületek, melye-

Kösz Gy. 23

A „Kocsizó egylet” terrenuma. A városligeti Stefánia-corzó.

ken naponta öt-hat özet találhatnak megfagyva, minek következtében számos helyen elhatározták, hogy az idén egyáltalán nem fognak többet vadászni, nehogy a kétszeres pusztítás teljesen kiölje a vadállományt.

6920 nyul. Liechtenstein hercege Eisgrub és Lundenburg-uradalmában a télen oly nagy vadászatok voltak, a minőket aligha jegyeztek fel eddig a vadászatok krónikájában. Ugyanis három hajtóvadászaton, összesen 6920 nyulat és 890 foglyot lőttek.

LÓ-SPORT.

A „Kocsizó-egylet“ terrenuma.

A városligeti Stefánia-corzó.

(Képpel)

Abból a meglehetősen közönyből, a melylyel a „Kocsizó-egylet“ megalakulását Budapesten fogadták, azt lehet következtetni, hogy sokan az új sportegyletnek nem tulajdonítanak valami nagy hivatást. Pedig igen szép feladata lesz az új egyletnek, mely ha hivatását teljesen betölti, nagyon fogja emelni Budapest világvárosi jellegét.

Csak a kik látták valaha Párisban a Clamps Elysée és a boulognei erdő kocszi-corzóját, azok méltányolhatják teljes mérvben a magyar „Kocsizó-egylet“ megalakulását.

A leggyönyörűbb magánfogatok százával tolongnak Páris e két kocsizó helyén a saisonban s valóban büszkék lehetnénk, ha Budapesten az Andrassy-uton, és a városligeti Stefánia-uton hasonló corzókat létesíthetne a „Kocsizó egylet.“

De nemcsak a tavaszi idő volna kitűnő saison a kocsizó egylet működésére Budapesten, hanem a tél is, midőn a hótakarta Stefánia-uton a szánkók hosszú sora versenyezhetne egymással.

Pétervárott a Newski-prospecten télviz idején az uri világ gyönyörű szánkázó corzót rendez s esténként a fáklyakkal világított szán-menetek az orosz főváros leg szebb látványosságai közé tartoznak.

Hasonló egészséges mulatságok rendezésére kiválóan alkalmas volna a mai Stefánia-utunk, melyet időszerűnek tartunk téli díszében képben is bemutatni. A „Kocsizó egylet“ bizonyára ebben az irányban is kiterjeszti működését.

Versenyfogadási szabály. A tavalyi versenyek alatt előfordult kellemetlen esetek következtében a bécsi osztrák Jockey-klub igazgatósága módosította fogadási szabályzatát. Jövőre minden elvesztett fogadást ama hét szombatján kell kiegyenlíteni, a melyen a fogadást elvesztették, ellen esetben e mulasztás egy hét alatt az igazgatóságnál feljelenthető. Ha ez a panaszt igazoltnak találja, az illető adóst kirekesztheti a klub által fentartott versenyterek fogadási köréből, míg adósságát le nem fizeti és ezt nyilvánosságra hozza. Az egy hétig be nem jelentett adósságok magánadósságoknak tekintetnek és ez idő lejártá után a nyertes nem hivatkozhatik az igazgatóságra. A ki e szabályzat ellen vét, az igazgatóság által kiutasítható és a belépti jegy elvehető tőle. A tényleges állományban levő tisztekre e szabályzat nem bír érvénnyel.

342,000 frt a lovaknak. A budapesti lovaregylet ez évben 23 verseny napon 151 futamot rendez s az összes versenydíjak 342,000 frtra rugnak; még pedig a tavaszi meetingre 96,550 frt, a nyárirra 119,800 frt s az őszi 125,650 frt esik. A „legdrágább“ versenynapok lesznek: Aug. 13. (46,000 frt. díjjal); Okt. 1. (28,000 frttal) és Máj. 10. (25,700 frttal.)

LÖVÉSZET.

A magyar-német lövész-barátság, melyet a budapesti polgári lövészegyesületnek Berlinben járt küldöttsége kötött, messzebbre nyúlik hatásában, mint sokan gondolták. Tekintélyes és befolyásos magyar- és német polgárok kötöttek jó barátságot Berlinben s ez a jó barátság fennmaradt maig és bizonyára éreztetni fogja hatását mindkét nemzet hangulatában. Ez állításunk bizonyítására fölemlíthetjük, hogy C. Diersch, a német lövészünnepély elnöke a múlt hó folyamán levelet intézett Szávostt Alfons budapesti helyettes lövészmeisterhez melyben igen rokonszenvesen ír a magyarokról. „Ugy látszik — így ír Diersch többek közt, — hogy úgy Ön, mint a lovasias magyar nemzetnek mindazon képviselői, kik lövészünnepélyünket megjelenésükkel megtisztelték, valóban mindazt érezték, a mit ez alkalommal mondtak, s nem tekiutették pusztá frázisoknak s udvarias szónoki formának; és hogy Ön velem együtt azon véleményen van, hogy berlini együttlétünk arra szolgált, hogy mindkét nép barátsága megerősíttessék.“

A budapesti lövészegyesület báljára az utóbbi héten nagyban folytak az előkészületek s a fényes siker biztosított-nak tekinthető. A bálbizottság a Nemzeti szállodában bérelt irodát s itt már megkezdették a meghívók expedálását.

Az országos lövészszövetség már több, mint egy évtizede megalakult, de azon kívül, hogy a királyi őfelségét véd-nőkül megnyerte, vajmi keveset tett. Most a budapesti polgári lövész egyesület körében mozgalom indult meg a szövetség életrekelése érdekében. A lövészegyesület archaeologusainak sikerült a feledés pora alól kiasni a titkot, hogy a szövetség elnöke, Radocza János orsz. képviselő, sőt — mint beavatott körökben beszélnek — egy példányát megtalálták a jóváhagyott alapszabályoknak is. Ezeket a nyomokon indult meg most a további actió, melynek szép sikert kívánunk.

Tisztelegés a főlövészmeisternél. A budapesti lövészegyesület választmánya új év napján Érczhegyi Ferencz főlövészmeisternél tisztelegett Szávostt Alfons helyettes főlövész-mester vezetése alatt. Érczhegyi válaszában tudtára adta a választmányának, hogy az évforduló alkalmából a főhercegi udvarmesteri hivatal útján a lövészegyesület üdvözlésvainak József főherceg irányában kifejezést adott.

ATHLETIKA.

A magyar athletikai clubtagjai, mint minden évben, úgy az idén is rendeznek bált a club javára. Az Athlétá-bál a budapesti farsang legelőkelőbb elite bálja szokott lenni s kétségkívül az lesz az idén is.

CSONAKÁZÁS

Regatta-bál. Szegeden f. hó 12 ikén a tiszai regattaszövet-ség nyitotta meg a farsangot táncvigalmával. A bál sikere egy csöppet sem maradt mögötte a várakozásnak. Igazi elitebál volt, az elite-bálok minden fényével, de az elitebálok feszes-sége nélkül. A „Tisza“ szálló nagyterme alkalmi díszítésével s fent a páholyokban és lent a táncsteremben nyüzsgő díszes, nagy közönség, a sok szép asszony, szép leány, a fényes toilet-tek tarka látványt nyújtottak. Találkozót adott ott egymásnak nemcsak Szeged, de a közeli és távoli vidék előkelő társasága is. A szövetséges egyletek közül: a temesvári és a nagybecske-ri eki képviseltették magukat. A rendezőség nemcsak az előké

születekben volt serény, hanem az estélyen is fáradhatatlanul buzgózkodott. A hölgyeknek vörös peluchebe kötött, regattajelvénnyel díszített, izléses tánczrendekkel kedveskedett. Az első négyest mintegy 80 pár tánczolta. Ott voltak: Apáthy Gyuláné, Aigner Károlyné, Bagáry Pálné (Oroszlámosról), Bittermann Károlyné (Szt.-Istvánról), Batáry Pálné, Bénisch Lajosné, Csernovics Agenorné, Császár Gézané, Csikós Józsefné, Danner Jánosné, Endrényi Imréné, Fluck Ferenczné, Faragó Ödönné, Fluck Dezsőné, Heim Péterné, Herz Gyuláné, Kalmár Istvánné, Karakasevicsné, Kulinyi Zsigmondné, László Gyuláné, Löwinger Antalné, Lábod Antalné, Mildner Alajosné, Nagy Ferenczné, Othorné (Makóról), Pálffy Ferenczné, Phoser Lipótné, Pókay Gáborné, Polgár Imréné, Prosznitz Vilmosné, Prosznitz Simonné, Rozinszky Béláné, Schreyer Viktorné (Nagy-Szt.-Miklósról), Serbán Mihályné, Schreiber Fülöpné, Strazsik Andorné, Szeles Kálmánné, Szarvady Lajosné, Szivessy Lászlóné, Tergina Gyuláné, Temesváry Istvánné, Ujházy Gyuláné, Várady Ignáczné, Winkler Sándorné, Zsótér Antalné asszonyok; továbbá Aigner Nelli, Bagáry Erzs, Batáry Olga, Bénisch Hermin (Nagyszombatból), Bánfy nővérek (Makóról), Dörner Anna, Dörner Viktória, Endrényi Anna, Gál Gizella, Imreffy Dalma, (Nagy-Szt.-Miklósról), Karcsay Ida (Dorosmárról), Kiss Gizella (Kishegyesről), László Gizella, Lábod Róza, Mayer Aranka, Othorn Mariska (Makóról), Pálffy Margit, Phoser Irén, Polczner Irén, Popovics Mariska (Ó-Becséről), Prosznitz Irén és Tilda, Schreyer Ella (N.-Szt.-Miklósról), Tolnay Mariska, Temesváry Rozsi, Várady nővérek, Zsótér Bella és Mariska kisasszonyok.

TOURISTA-SPORT.

Az erdélyrészi Kárpát-egylet f. hó 12-ikén Kolozsvárt igen biztató kilátások közt alakult meg. A mire évek hosszú sora óta hiában törekedtek, azt pár hét alatt megteremtette az E. M. K. E. vezérferfiainak buzgalma és erélye. Az alakuló gyűlést a városházán gróf Bethlen Gábor elnökleite alatt s a földmívelésügyi miniszter által kiküldött Bedő Albert miniszteri tanácsos jelenlétében tartották meg. Az elnök lelkes megnyitó szavai után Sándor József vázolta az új egylet létrejövetele történetét, megemlítve, hogy az alakuló gyűlésre 400 tag jelentkezett. Az alapszabályok megvitatása után, megalakult a klub; elnök gróf Bethlen Bálint lett, alelnökök Dr. Klu. Sándor egyetemi tanár s Gál Domokos és Sándor János alispánok, titkár Radnóti Dezső, jogtanácsos Deák Albert. Baross, Wekerle és gr. Bethlen minisztereknek a gyűlés köszönetet szavazott. Örömmel fogadták a Kárpát-egylet budapesti osztályának, ugy szintén a nagyszombati »Karpáthenverein«-nak szívélyes üdvözlő iratait.

JAEGER tanár

társulata

Tulajdonos: Jordán Károly,

Egyedüli főraktára a valódi:

normál-alsóruhaneműeknek

Benger W. fia bregenzi gyártmánya

Budapest, IV. váci utca 30. szám.

Férfi-, női- és gyermek-normál-alsóruhaneműek, gyapjú szövetek, vadász-gyapjú-mellények, valamint felsőruhának mérték szerinti elkészítése s ját műtermünkben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

USZÁS.

Téli uszó versenyek. A világ majd minden nagyobb városában rendeztek már e télen uszó-versenyeket a téli fűdőit uszodákban. Budapesten még meg sem kísérelték ezt; pedig a Császár-fürdő női uszodája kisebb versenyek s vízi mulatságok rendezésére eléggé alkalmas volna. A Lukács-fürdő mostani élelmes bérlője, Palotay talán ki fogja aknázni a vállalkozásnak ezt a nemét.

Uszókeztyűk. Egy barcellonai spanyol uszókeztyűket talált föl, a melyeknek nagy gyakorlati hasznuknál fogva szép jövőt lehet jósolni. Mint a gázlók lábain, e keztyűk ujjai között is hártva van, a mi nemcsak hogy megkönnyíti az uszást, de jelentékenyen fokozza a sebességet is, amelyet az uszó kifejtethet.

Báli idén yre!

- egy frack öltöny
- 1 claue vagy cylinder
- 1 pár lakk czipő
- 1 báli ing
- 1 pár báli keztyű
- 1 fehér nyakkendő
- 1 pár fekete harisnya
- 1 selyem zsebkendő

Ezen fent felsorolt teljes báli toilett a legelegánsabb kivitelben 100 forintért megrendelhető.

Várady Béla

férfi divat-üzletében

Budapest, Váci és Kishid-utca sarkán.

SCHUNDA VENCZEL JÓZSEF

csász. és királyi szabad.
udvari hangszergyára.

a magy. kir. operaház és a
nemzeti színház szállítója.

Vonó-, ütő-, réz- és fa-fúvó-hangszerek

Saját találmányu javított és szab.

czimbalmok pedállal és a nélkül.

Allaga-féle czimbalom-iskola I. és II. rész, u. m. több átirat is nálam jelent meg és kapható.

Hangszer alkatrészek és hurok.

Budapest, magyar-utca 26. sz. (saját házában.)

KARLSBADI

cipő-külön-
legességek.Kajári
Dezső

Budapest, Dorottya-utca 8. szám a.

Ajánlja legdusabb választékban

férfi-, női- és gyermek-czipő-árut

séta- és praménade-czipőket

a legolcsóbb árak mellett. — Különös figyelemmel

regatta-, velocipédező-, turista- és hegymászó
tornaczipőket, vadász csizmákat

mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek és gyermekek részére

ugymint * Legújabb openkát vagy boeskorokat,

világos bőr- és gummitalpu czipőket

nagy választékban raktáron tart.

Videki megrendelések mérték vagy minta czipő szerint leggyorsab-
ban eszközöltetnek.Az egyetlen magyar könyv a
korcsolyázásról

A korcsolyázás kézikönyve.

Írta:

PORZSOLT JENŐ.

Számos képpel. Ára 1 forint

Kapható:

Lampel R. (Wodianer F. és fiai)

udvari könyvkereskedésében

Budapest, Andrásy-ut.

Eisenschiml és
Wachtl,

Budapest, Erzsébet-tér 9.

GYÁR:

Bécs VII. Kaiserstr. 62

Alapított 1856-ban.

Többszörösen kitüntetve

Fényképészeti

készülékek.

Teljes felszerelés amateur pho-
tographusok számára.

LAWN TENNIS CZIPŐK.

Az összes sport-
nemekhez szük-
ségelt ruházati
cikkek u. m.verseny és
training
INGEK.nadrágok, sapkák és czipők legna-
gyobb raktára.

Sigmund József

Budapest, IV. Városház-utca 2-4.

Az iskolai tornázás összes ruházati kellékei.

Fritz Ármin és társa nyomása, Budapest, Révay-utca 2.

„Columbus“

legújabb korcsolya-találmány,

mely az 1890-iki bécsi gazd. kiállításon nagy díszokle-
véllel lett kitüntetve.

Árak:	Columbus	20, 21, 22, cm. hosszú lábra, párja	frt 7.50
	korcsolya	23, 24, 25 „ „ „ „ „ „	8.—
		26—31. cm-ig „ „ „ „ „ „	8.50

A hány centiméter hosszú a láb, illetőleg a czipő, olyan
számu korcsolya rendelendő.

Achilles-	{	gyermeklábakra 1. sz. párja	} 1 frt 20
csuklószi		női lábra 2. „ „	
		férfi „ 3. „ „	

5 másodperc alatt fel és leérőfelhathó.

Rendel. Rohonczy G. Budapest, Andrásy-ut 12.
hető: Fiók: Bécs I. Kärntnerr. 1.Különlegesség: Prince of
Wales férfi-övek.

FLANNEL INGEK.